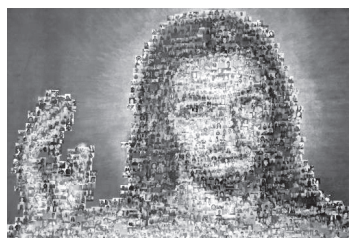

Ісус, Франциск і комерція

У Польщі
розпочалися
Світові дні
молоді
» стор. 5

Як на титановій бочці

Через видобуток корисних
копалин Житомирщина
може втратити кілька сіл
і майже 400 га землі
» стор. 3

Андрій Кокотюха: Є глядач, з яким погано працюють

Як Шевченкову «Катерину» адаптують
на сучасний лад, переосмислюють
поняття «москаль» й про інші тонкощі
телевиробництва, розповідає
сценарист і письменник
» стор. 12

Україна молода

Середа, 27 липня 2016 року

№ 93 (5086)

Учорашні курси
НБУ:
1 \$ = 24,78 грн
1 € = 27,22 грн
1 рос. руб. = 0,3 грн

Нафта: час дешевшати

Проти дорогої нафти нині грають активність країн-видобувачів,
успіхи американських сланцевих компаній —
і зниження споживання бензину

» стор. 8

Падаючи, нафта здатна розставити геополітичні акценти.

Арсен Аваков
міністр внутрішніх справ України

«У порядку запобігання можливих терористичних загроз і провокацій навколо хресної ходи Православної церкви (МП) мною було дано вказівки втрутитися в порядок анонсованої організаторами ходи по місту Києву».

«Шиповник-Аэро» та багатофункціональний комплекс РЕБ «Ртуть-БМ», а також прилади лазерної локації і лазерні прилади оптико-електронної протидії останнього покоління. Усім цим, за словами Турчинова, керують кадрові військові РФ.

«У той же час фінансування Державного оборонного замовлення продовжує залишатися заблокованим у зв'язку з тим, що ВРУ так і не прийняла рішення щодо наповнення спецфонду, з якого фінансується ДЮЗ, та пішла на канікули, залишивши заарештовані в українських банках мільярди оточення Януковича поза бюджетом», — наголосив він. ■

НАГОРОДИ

Президент підписав Указ про нагородження 163 воїнів, серед яких тринадцять героїв відзначено нагородами посмертно. Серед нагороджених орденом «Богдана Хмельницького» III ступеня лейтенант Ігор Бабаян — командир розвідувального взводу 90-го окремого аеромобільного батальйону імені Героя України старшого лейтенанта Івана Зубкова 81-ї окремої аеромобільної бригади високомобільних десантних військ ЗСУ. Під його керівництвом розвідувальна група у квітні цього року знескодила важливу вогневу точку противника.

Орденом «За мужність» III ступеня нагородили сержанта Олексія Верліска — командира машини стрілецького взводу стрілецької роти 40-го батальйону територіальної оборони 17-ї окремої гвардійської танкової бригади оперативного командування «Південь» Сухопутних військ ЗСУ. Підрозділ, в якому проходив службу Олексій, брав участь у блокуванні району проведення антитерористичної операції в районі міста Іловайськ Донецької області. У липні 2014-го сержант тілом одного із вбитих сепаратистів наклав гранату, чим урятував життя своїх побратимів, але сам отримав важкі поранення.

Мінометна установка вітчизняного виробництва.

готовляє завод, котрий належить держконцерну «Укроборонпром», було немало. Однак жодного детального аналізу дефектів техніки фахівці, які займалися розробкою зброї, не проводили. Керівництво заводу також не вважало за необхідне надіслати своїх представників у військові частини для усунення недоліків виготовленої техніки.

«Нам уже відомо про шість мінометів із заводським браком, виготовлених на підприємствах «Укроборонпрому», — прокоментував ситуацію один із координаторів «Українського мілітарного порталу» Тарас Чмут. — Слідство має розібратися у тому, що відбулося на Миколаївщині, адже йдеться про життя наших солдатів. Тим більше що вартість кожного міномета майже півмільйона гривень». ■

НА ФРОНТІ

Експериментальний полігон

У зоні АТО російські військові випробовують нову зброю

Катерина ЛАЗАНЮК

По-особливому напружено нині у східному регіоні. У понеділок удень та в ніч на вівторок російські окупаційні війська 61 раз відкривали вогонь по підрозділах сил АТО, — передає штаб. Найбільш напруженим залишається Маріупольський напрямок.

«У Мар'їнці ДРГ противника двічі намагалися захопити наші опорні пункти. О 19:07 близько 30 окупантів під прикриттям трицильного вогню підійшли на коротку відстань до позицій наших військ. У відповідь українські захисники застосували гранатомети і стрілецьку зброю. Зазнавши втрат, ворог відступив. Згодом, о 19:20, ще одна спроба російських окупаційних військ підступно атакувати укріплення сил АТО під Мар'їнкою також закінчилась для них поразкою», — зазначає речник АТО Олег Сушинський.

Крім цього, на Приазов'ї противник вів во-

гонь із 82-мм мінометів, БМП, гранатометів, великокаліберних кулеметів. Важку артилерію ворог застосував під Талаківкою поблизу Водяного і Красногорівки. На Донеччині бойовики стріляли по Авдіївці, там також була спроба ворожої ДРГ кількістю до 8 чоловік штурмувати наш спостережний пост, яка закінчилась невдачею. Під Троїцьким, в Опитному та Невельському працювали міномети, а в Новгородському та Луганському — гранатомети. На Луганщині противник вів вогонь із різних видів зброї по наших укріпленнях у Новотошківському, Золотому, Новозванівці, Новоолександрівці та Лопаскиному.

Стало відомо, що, крім звичного озброєння, в зоні АТО російські найманці використовували і нові його види. Про це заявив секретар РНБО Олександр Турчинов: «У липні зафіксовано застосування проти наших військових нових російських мінометних комплексів КМ-8 «Грань» із керованою системою управління

СКАНДАЛ

Домоклів «Молот»? Новий міномет вітчизняного виробництва розлетівся вщент

Новий міномет вітчизняного виробництва розлетівся вщент

Ірина КИРПА

Після вибуху у понеділок міномета на полігоні Широкий Лан — коли один військовослужбовець загинув та ще десятеро отримали поранення різного ступеня важкості — набуває розголосу тема якості зброї.

Відомо, що 120-міліметровий міномет марки «Молот» розлетівся вщент у руках у 45-річного киянина саме в момент пострілу. Від отриманих поранень командир одного з мінометних розрахунків 57-го батальйону Сергій Пономаренко загинув на місці. Військовою прокуратурою Миколаївського гарнізону розпочато досудове розслідування за частиною другою статті 414 КК України за фактом... порушення правил поведіння зі зброєю, що заподіяло тілесні ушкодження кільком особам або смерть потерпілого. «Загиблий був досвідченим бійцем та мав добрі характеристики, — зазначив прес-офіцер Одеського регіонального медіа-центру МОУ Ярослав Чепурний. — Я думаю, слідство має розглянути всі можливі версії трагедії».

На даний час правоохоронці вже встигли з'ясувати: міномет, що вибухнув, був із нової партії зброї. А ось самі міни, які використовували для стрільби, були випущені аж у 1975 році. Ще старішим виявився детонатор, який до моменту вибуху вже встиг відзначити свій 55-річний ювілей (1960 рік випуску). Слідчим ще належить встановити

причину детонації міномета під час стрілянини, хоча вже зараз очевидно, що вина загиблого у цій трагедії, м'яко кажучи, сильно перебільшена. Тим більше, за словами очевидців трагедії, Сергій Пономаренко встиг вистрілити з міномета сім разів і тільки на восьмий — техніка фатально його підвела. Військовий прокурор Миколаївського гарнізону Олександр Кот заявив, що висновки про те, чому стався вибух, будуть зроблені після проведення всіх експертиз.

Техніка, яка використовувалася бійцями під час військових навчань, виготовлена на ВАТ «Завод «Маяк», що входить до ДП «Укроборонпром». Оціночна вартість одного міномета становить 483 тисячі 512 гривень. Першу партію мінометів цієї марки ВАТ «Завод «Маяк» відвантажив українським військовим у безрезні поточного року.

Ще за тиждень до трагедії командир мінометної батареї писав пояснювальну записку про несправності техніки та зокрема вказував, що недоліки збірки міномета можуть призвести до раптового розриву під час пострілу. Також військовослужбовець намагався звернути увагу керівництва на той факт, що сам метал, з якого зроблений міномет, неякісний та швидко іржавіє. А лакофарбове покриття просто стирається під впливом сонячних променів. Відомо, що подібних критичних матеріалів про техніку, яку ви-

НОВИНИ ПЛЮС

Хресна хода

Учора МВС — силами Нацполіції і Нацгвардії — заблокувало прохід хресної ходи, організованої УПЦ МП вулицями Києва. «Безпека громадян — вище за релігійні ритуали», вважає міністр внутрішніх справ Арсен Аваков. Він уточнив: «...отримавши відповідну інформацію, в порядку запобігання можливих терористичних загроз і провокацій навколо хресної ходи Православної церкви (МП) мною було дано вказівки втрутитися в порядок анонсованої організаторами ходи по місту Києву». «Виявлені зранку муляжі мін і реальні бойові закладки з гранатами не залишили у нас сумнівів у реальності загроз і провокацій», — додав він. Учасників ходи планують перевозити по місту автобусами.

Лещенко: Луценко зустрічався з Коломойським?

Нардеп від фракції БПП Сергій Лещенко заявив, що Генпрокурор Юрій Луценко провів таємну зустріч з олігархом, власником групи «Приват» Ігорем Коломойським. Про це Лещенко повідомив в ефірі каналу «112». За його словами, зустріч відбулася приблизно один-два тижні тому в Івано-Франківській області, куди Луценко їздив для того, щоб представити нового прокурора. Лещенко висловив думку, що вони обговорювали «проблеми, які виникли у Коломойського».

Пізніше Юрій Луценко спростував твердження Лещенка. «Заснув о першій. Прокінувся о 7-й. За кавою дізнався, що сайт «УП» працює більше. Виявляється, о 2.35 ночі вони вирішили повідомити країні фантазію С. Лещенка про те, що Луценко під час поїздки в Івано-Франківськ таємно зустрічався з Коломойським. Колеги журналісти! Щоб перевірити цю висмоктану з пальця фантазію, достатньо встати о 6-й, представити нового прокурора в Луцьку о 8-й, потім провести брифінг, зустрітися з бійцями АТО. Потім повторити це в Франківську, а потім — в Тернополі. Запевняю, що будь-який хронометраж покаже, що я не тільки не міг зустрітися з Коломойським, а й просто пообідати. Ну і окремо — для детектива-початківця: Сергію, я цього року не тільки не бачився, а навіть по телефону не розмовляв із Коломойським. Заспокойся. Я не становлю тобі конкуренції з таємних зустрічей із олігархами», — написав Луценко у відповідь Лещенку.

Українцям дозволять мати зброю?

Заступник Генерального прокурора, головний військовий прокурор Анатолій Матіос виступає за легалізацію вогнепальної зброї серед населення. «Якби суспільство мало узаконену легальну зброю для самозахисту — середній клас без відхилень у психіці та здоров'ї — тоді рівень самосвідомості і підтримки держави в разі партизанської війни і для самозахисту від злочинців піднявся б на більш високий рівень», — сказав Матіос.

У Києві — шкідлива димка

Кілька днів кияни спостерігають дивний білий дим у місті без запаху гарі. У прес-службі ДСНС України в місті Київ відзвітували, що ні у самому місті, ні в області нічого не горить. А метеорологи зазначили, що причиною появи дивної димки над Києвом є температурна інверсія (підвищення температури з висотою в приземному шарі), слабкий вітер, відсутність вертикального перемішування повітря, висока вологість повітря і накопичення в приземному шарі повітря забруднювальних домішок.

За останніми даними Держспоживслужби, концентрація небезпечних речовин у столичному повітрі вже перевищила норму за кількома показниками. Подекуди у понад три рази збільшений вміст діоксиду азоту і майже в півтора — формальдегіду. Рівень забруднення атмосфери при високій температурі повітря та відсутності опадів і далі зростатиме. Поліпшити ситуацію можна за допомогою щоденного поливу доріг і зелених зон біля будинків зранку та ввечері, зазначили в Держспоживслужбі. Водночас під час підвищеної сонячної активності (12:00—15:00) краще зовсім утриматися від прогулянок. Перебувати в цей час на пляжі взагалі не рекомендується.

Фастфуд із сальмонелами

В Ізмаїлі знову масове отруєння. 77 людей — 62 дорослих і 15 дітей (серед отруєних — одна вагітна жінка та дитина 1,5 року) потрапили до лікарень з отруєнням. За словами мера міста Андрія Абрамченка, причиною отруєння стала шаурма з кишковими бактеріями — сальмонелами. Було одразу виявлено, що всього в одній точці під назвою First Food за цей період було реалізовано 100 порцій шаурми. Наразі точку закрили і створили робочу групу, яка буде перевіряти всі фастфуди в Ізмаїлі.

Забрали майже 300 тисяч гривень

Четверо зловмисників у масках і зі зброєю скоїли 24 липня розбійний напад на чотирьох приватних підприємців, які очікували відправлення в автобусі «Дніпро-Одеса», повідомили в ГУ Нацполіції України в Дніпропетровській області. Нападники на автомобілі Volkswagen Touareg чорного кольору підїхали до автобуса. Погрожуючи автоматом, ножом та викруткою, розбійники заволоділи майном потерпілих: забрали понад 276 тисяч гривень та мобільний телефон. Після цього сіли у машину і зникли. За даним фактом було відкрито кримінальне провадження, триває розшук зловмисників. ■

■ КОНФЛІКТ

Як на титановій бочці

Через видобуток корисних копалин Житомирщина може втратити кілька сіл і майже 400 га землі

Валерія НАЛИВАЙКО

Кілька сіл у Коростенському районі на Житомирщині можуть зникнути через те, що у надрах землі під ними залягає родовище титаново-ільменітових руд. Сотні людей ризикують втратити малу батьківщину, тому мешканці сіл, що потрапили під приціл рудовидобувачів, вийшли під стіни Житомирської ОДА з плакатами «Кому війна, а кому — надприбутки», «Не дамо олігархам знищити Полісся», аби відстояти своє право на спокійне життя. Найбільше селян турбує те, що майбутній кар'єр — це потенційне джерело радіації, що загрожуватиме порушенням екосистем. Та й залишають свої обжиті домівки і рідні краї ніхто не згоден, хоча інвестор — товариство «Валки-Ільменіт» — готовий виплатити грошову компенсацію кожному мешканцю у розмірі 12 185 грн. за квадратний метр житла. «За житло площею 100

кв. м. житель отримає більше мільйона двохсот тисяч гривень, плюс до цього передбачається відшкодування вартості землі і садових дерев», — зазначив директор із капітального будівництва ТОВ «Валки-Ільменіт» Олександр Яковчук.

Тим не менш, під стінами Житомирської ОДА жителі сіл Стремигород, Діброви і Болярки звертались до депутатів із проханням не давати дозвіл на видобуток руд, а тверезо зважити всі «за» і «проти» такого рішення, котре може потягнути за собою невиправні результати. Територія, котра сьогодні обжита людьми і господарством, може перетворитися в урвище глибиною більш ніж 100 м і зайняти, (на хвилиночку!), 385 га землі. Свій погляд «проти» висловили екологи і народний депутат Валентин Дідик: «У нас, на Дніпропетровщині, ще в 1958 році був побудований найбільший кар'єр із видобутку ільменітової і титанової руди. Наслідки

«вичерпуємо» до сих пір. На місці родовища все завалено відходами, вода отруєна. До цього дня деякі райони не мають питної води. Тільки з проголошенням незалежності України почали будувати водопроводи в селах». Нардеп переконаний, що новий кар'єр не дасть Україні прибутку, натомість негативно вплине на природу і здоров'я народу.

За словами ж представників товариства «Валки-Ільменіт», ситуація навколо кар'єру гіперболізована і насправді не потягне за собою жодних жахливих результатів, які надумали селяни, а дасть Україні неабиякий підйом. «Держава від реалізації Стремигородського проекту отримає прибуток близько 15 мільйонів гривень щорічно плюс 1200 робочих місць із середньою зарплатною платою більше шести тисяч гривень за місяць, — запевнив Олександр Яковчук. — Крім того, за проектом планується обов'язкова рекультивация земель. На місці виробок будуть створені зарибнені озера і місця для відпочинку. Всі навколишні землі планується засадити лісом».

Тим часом на сесії Житомирської облради депутати, все ж прислухавшись до селян щодо дозволу на видобуток ільменіту, відтермінували рішення, вирішивши створити робочу групу, аби досвідчено перевірити всі ризики. Тож далі буде. ■

■ КНИЖКОВА ШАФА

Знаходити компроміс

У Львові презентували книгу про українську дивізію «Галичина»

Катерина БАЧИНСЬКА

У львівському кінотеатрі «Коперник» відбулася презентація унікальної книги наукових досліджень про військову дивізію «Галичина». Книга під назвою «Українська дивізія «Галичина» (Львівщина): історія, спогади, світлина» складається з 800 сторінок спогадів військових, наукових досліджень істориків та аналізу подій Другої світової війни. Українська дивізія «Галичина» — це українські солдати, які воювали у складі німецької армії окремим підрозділом. У книзі розповідається не лише про воєнний, а й післявоєнний період життя бійців і організаційну діяльність дивізійних комбатських об'єднань.

Робота над книгою тривала кілька років. Досить оперативно вдалося вкласти книгу завдяки колективу, який постійно працював над виданням. «Робота над цією книгою — це була велика дискусія. Часом укладання певних матеріалів ледь не доходило до значних суперечок. Але ми уміли знаходити компроміс, — констатує В'ячеслав Стебницький, упорядник альбому дивізії «Галичина», художній оформлювач книги. — Я зрозумів, що коли є бажання створити книгу, то всі спречання, перешкоди відійдуть убік. Неймовірний внесок у нашу роботу зробили військові, ветерани, які, незважаючи на репресії, заборони таки зберегли фото, що ми й використали в книзі. Це той багаж, який ми маємо зберегти і цінувати».

Особливу складову видання становить близько двох тисяч біографічних довідок уродженців Львівщини, які впродовж 1943—1945 років воювали у складі дивізії «Галичина», загинули або пройшли весь шлях бойових дій. Під час презентації творці збірника розповіли про історію його створення. Непросто було дістати інформацію з іноземних, німецьких, джерел. Упродовж 12 років історикам не вдавалося співпрацювати з німецькими архівами щодо інформації про український підрозділ, проте цього року німецька сторона погодилась допомогти і надала певну інформацію зі своїх джерел.

«Видання такого рівня — це дуже значна подія, — прокоментував кандидат історичних наук, автор статті про перепоховання дивізійників Ярослав Онищук. — У цій книзі описаний важкий шлях дивізії. Дуже важливо не забувати про цих військових і продовжувати пошуки імен тих, хто віддав своє життя на фронті. Ми протягом багатьох років неодноразово звертались до німецької сторони, зокрема в архів «Васт» (державна німецька структура, яка зберігає мільйони документів стосовно німецької армії. — Ред.), очевидно, що вони зберігають і документи по вояках дивізії «Галичина». І лише цього року нам вдалося налагодити певні контакти з керівництвом архіву для ідентифікації імен людей, документи яких ми знаходимо. На жаль, на сьогодні лише одиниці цих медальйонів нам вдалося розшифрувати. Проте ми не здаємося і плануємо й надалі співпрацювати з архівами. ■

■ НАМИРИ

Політаємо?

Мультимільйонер Василь Хмельницький може продати «Жуляни»

Катерина БАЧИНСЬКА

Днями у ЗМІ экс-депутат мультимільйонер Василь Хмельницький розповів, що може продати свою власність — київський аеропорт «Жуляни». 49-річний экс-БЮТівець, а згодом і экс-регіонал є власником другого за масштабами аеропорту України. В інтерв'ю він заявив, що готовий продати аеропорт, але лише у тому випадку, якщо за нього запропонують хороші гроші. Адже, за словами самого ж Хмельницького, зараз цей бізнес не прибутковий, а продавати «у мінус», зрозуміло, ніхто не хоче. На запитання, чи надходили пропозиції щодо продажу аеропорту, бізнесмен відповів, що поки ні.

«Ми витратили на аеропорт «Жуляни» 70 мільйонів доларів, терміна-

ли побудували і взяли кредит 50 мільйонів доларів, — констатував Василь Хмельницький. — Сьогодні ЄВІТДА «Жуляни» коштує 11 мільйонів доларів, а для оцінки бізнесу її потрібно помножити на шість. А як звучить! Хмельницький володіє аеропортом! Так, ми працюємо над кожним рейсом, збільшуємо пасажиропотік, мінімізуємо витрати. Звичайно, ми не збираємося його зі збитком продавати і боремося за те, щоб він працював більш ефективно».

Відповідаючи на запитання про перспективу розвитку аеропорту, Хмельницький заявив, що планується надавати більше послуг і залучати нові рейси.

Упродовж останніх років пасажиропотік аеропорту «Бориспіль» зменшився і суттєво. Тоді як із

Аеропорт «Київ» (офіційна назва).

2009-го до 2014-го він щороку зростав. У 2015 році він суттєво впав. Порівнюючи з 2014-м, на більш ніж 145 тисяч пасажирів. Загалом минулого року Міжнародний аеропорт «Київ» (так офіційно називають «Жуляни») обслужив 944 305 пасажирів. Кількість пасажирів, які скористалися міжнародними рейсами, становила 903 757, на внутрішніх рейсах — 40 548.

Найпопулярнішими міжнародними напрямками у 2015 році були — Москва (Росія), Дубай (ОАЕ), Бу-

дапешт (Угорщина), Дортмунд (Німеччина), Катовіце (Польща). Три останні — це найзазтрабуваніші маршрути бюджетного «Візейру», який курсує з «Жуляни». Серед внутрішніх рейсів топові — Запоріжжя, Дніпро, Ужгород. Цього року 9 перевізників — AndaAir, Belavia, BravoAirways, DartAirlines, Flydubai, MotorSichAirlines, Vueling, WizzAir, Yanair — використовують аеропорт. За день він може обслуговувати 17 авіарейсів, з яких лише два внутрішні — Одеса та Запоріжжя. ■

■ ЗАЯВИ

Чи впадуть зірки з погонів?

Високопоставлених СБУшників-«рекетирів» Луценко обіцяє заарештувати

Тарас ЗДОРОВИЛО

Генпрокурор Юрій Луценко на брифінгу в Чернігові анонсував затримання найближчим часом групи працівників СБУ із «серйозними зірками на погонах», які причетні до катувань та здирництва. За його словами, ці посадові особи під час дізнання стріляли в людей у ноги, в руки, ламали черепа.

Генпрокурор також похвалився: «На Рівненщині тепер я маю моральне право спокійно приїжджати та спокійно ходити по своєму місту після того, що правоохоронцям удалося зробити

з «бурштиною мафією». Ця мафія вважалася недоторканою, бо бурштин минулого року давав 1 млн. доларів на день «кешем», цього року експерти кажуть «лише» про 700 тис. на день. А ціла група працівників СБУ найближчим часом буде також заарештована».

Щоправда, манера пана Луценка анонсувати затримання нагадала весну 2005 року, коли він, будучи керівником МВС, «запросив» на «каву» Юрія Кравченка (підозрюваного у «справі Гонгадзе»). Але, зовсім скоро після публічного «запрошення», Кравченка знайшли застреленим у його бу-

динку під Києвом двома пострілами в голову (за офіційною версією — це «самогубство»).

Політолог Володимир Фесенко спеціально для «УМ» прокоментував нинішні гучні анонси Юрія Луценка так: «У цій заяві більше запитань, ніж відповідей. Те, що є певні протиріччя й напруга в стосунках між різними правоохоронними органами (СБУ-МВС-НАБУ-Військова прокуратура) — це факт! Це і є головною суттю заяв. Але такі протиріччя між силовими структурами є в багатьох країнах. Вважаю, що все ж не варто з'ясовувати стосунки між силовими відомствами в публічній сфері, це варто робити в інший спосіб».

«Щодо «анонсів» Генпрокурора, то треба робити поправки на його особисті риси характеру. Не варто забувати, що Луценко — колишній журналіст й діє на «автоматі»: що думає, те й говорить. Іноді, можливо, йому треба було б і промовчати, або діяти в інший спосіб», — резюмував Володимир Фесенко. ■

Тетяна Лупова
політичний експерт

«Відбувається реванш колишньої влади. У цьому є дуже очевидна «заслуга» нинішніх очільників України».

■ ВИХІД Є

Як зупинити
геноцид
українцівПотрібна радикальна зміна
державної політикиОлег ЛЯШКО,
лідер Радикальної партії

Майже ніхто не звернув уваги на скандальне повідомлення Держкомстату: за останні п'ять років чисельність населення України скоротилася майже на три мільйони людей. І це без врахування окупованих росіянами Криму і частини Донбасу!

Зараз нас — 42 мільйони 760 тисяч жителів України. А до 2050 року ООН прогнозує чисельність жителів України лише 25 мільйонів. Так і буде, на жаль. Хто розумніший — поїде без візи за кордон горшки за європейцями виносити за 300 євро в місяць, хто слабший — просто помре.

Що треба робити, щоб ці прогнози не справдилися? Новітній геноцид проти українців можна зупинити, лише радикально змінивши державну політику. Досить бути потерпілими, жebraками, прохачами субсидій і кредитів! Наша програма:

1. Радикальна зміна грошово-кредитної політики, процентні ставки по банківських кредитах максимум 2-3% річних для масштабного вливання дешевих кредитних ресурсів у реальний сектор економіки України;

2. Скасування будь-яких державних пільг, дотацій і субсидій, всі бюджетні кошти — на фінансування програм створення робочих місць, на підвищення купівельної спроможності громадян через підвищення мінімальних зарплат і пенсій. Досить через податки плодити націю жebraків, люди мають самі заробляти;

3. Максимальне збільшення державних витрат на освіту та охорону здоров'я, фізкультуру і спорт — без цього наша нація не має майбутнього;

4. Заборона на продаж сільськогосподарських земель. Наша земля має навечно належати тільки українцям!

4. Максимально протекціоністська політика щодо національного виробника (у світі для цього використовуються безліч відомих інструментів, не треба нічого вигадувати, візьмемо — і зробимо!);

5. Масштабні інфраструктурні проекти — будівництво доріг, житла тощо, які розігрують вітчизняну економіку;

6. Досить принизливо просити європейців про безвізовий режим. Задля захисту українців від терактів і від масштабної міграційної хвилі, яка накрила Європу і насувається на нашу країну, запровадити візовий режим для всіх без виключення, у тому числі з країнами Європи;

Досить принижуватися перед усім світом в очікуванні поблажливого поплескування по плечу і кредитної подачки з барського столу! Інакше все це закінчиться поразкою України. ■

Наталія ЛЕБІДЬ

У грудні минулого року на партійному небосхилі України засяяла ще одна «зірка». Хоча зіркою це явище назвати тяжко, хіба що з іронією. Олександр Клименко, колишній чиновник Януковича, экс-голова Міністерства доходів і зборів, дистанційно очолив новостворену партію під назвою «Успішна країна». Чому дистанційно? З цілком очевидних причин. Свіжезіплений партійний лідер зараз «у бігах», й в Україну йому шлях закрито. Принаймні поки що. Утім Клименко надії не втрачає. Ба, навіть більше: посилено просуває своє дітище у велику путь. А раптом щось та й вигорить?...

Партійна пошесть.
Тепер із Клименком

Партія Олександра Клименка «Успішна країна» є одночасно і типовою, і нетиповою для політичного поля.

А нетиповість у тому, що ця людина-партія перебуває за межами України, під міжнародними санкціями і в розшуку. І при цьому цей одноосібний лідер примудряється не тільки організувати, направити і фінансувати діяльність партії — йому вистачає ресурсів ще й на підтримку медіа-холдингу «Весті», який довгий час був мало чи не безпосереднім рупором російського Газпрому. Дуже незвичайна для переслідуваного по всьому світу вигнанця активність та медійність.

Утім саме ця сторона буття для Клименка є вимушеною, і він щосили намагається її подолати. Його цивільна дружина і за сумісництвом голова ради директорів медіа-холдингу «Весті Україна» Ольга Семченко навіть вела переговори з представниками адміністрації Президента про можливість повернення Олександра Клименка не тільки в українську політику, а й в Україну як таку — без загрози арешту та інших неприємних наслідків. Але, як ми бачимо, фізичне тіло поки залишається за межами країни — отже, переговори та підпорядкованість вірою та підпорядкованою Клименку.

Та й то — нехай подякує, що «Вестям» не скрутили шию. Могли, але не скрутили — всі пам'ятають, як українські силовики вдиралися до редакції «Вестей» у пошуках податкових порушень.

Питання недоторканності медіа-холдингу в результаті вдалося «вирішити» — «Весті» стримали ентузіазм у критиці влади, а влада поклала папочку з кримінальними справами проти медіа-холдингу на дальню полицю. Але так поклада, щоб у разі чого можна було дотягнутися.

Крім «Вестей», у Клименка в Україні працює й інший бізнес — компанія Unison group з одноименним банком і логістичною фірмою, а також юридична контора Prove group. Чим не підмога для партійної активності? Укупі з обмеженою лояльністю Банкової, яка самого Клименка в Україну так і не впустила, але інших турбот йому також не завдає...

■ ПАРТАКТИВ

Провальний блиск
«Успішної країни»

Як і чому на політичному небосхилі України з'явилася партія колишнього міністра доходів та зборів, а також до чого це призведе

Поки що лідер «Успішної країни» дивиться на однопартійців з екрана. Він настільки «успішний», що був вимушений тікати з країни, на владу в якій тепер претендує.

Уся королівська рать

Однак попри те, що партією керує та презентує її Олександр Клименко, в партійних лавах колишнього «фіскала» перебувають й інші персони. Наприклад, Олександр Качур — перший заступник глави МОЗ часів Януковича, який запам'ятовується заявами про відкриту форму туберкульозу в учасників Майдану і, відповідно, про безпеку цього заходу.

А рулить партією за відсутності почесного голови така собі Марина Дедушева — вона працювала в центральному апараті Міністерства доходів і зборів, цього фіскального монстра, створеного в рамках «адмінреформи» Януковича, а нині вона є членом наглядової ради банку Unison, та її залишається вірою та підпорядкованою Клименку.

Тим часом партія «Успішна країна» зуміла зайняти в українському інформаційно-політичному просторі місце, непропорційно велике в порівнянні з її реальним впливом та популярністю.

На те є свої причини. Зокрема, взаємодія. Значну частку агітаційно-пропагандистської роботи політехнологи Клименка винесли в інтернет. Це як мінімум три інформаційно-політичні сайти — персональний сайт Олександра Клименка, сайт його партії і сайт проекту «Платять всі або не платять ніхто» — на вибір, кому що ближче. Це і вірусні відеоролики, які розліталися по мережі швидше, ніж гарячі пиріжки з лівером на ранкових привокзальних площах. Це і платні публікації, які за хорошу винагороду розміщуються на аж ніяк не на проросійській та прорегіональній, а на цілком собі проєвропейській і демократичній інтернет-майданчиках.

Зміст і роликів, і іншого агітаційного контенту «Успішної країни» зводиться до простої формули: непрофесіонали ведуть країну до катастрофи, а ось ми, професіонали, наведемо порядок. Під професіоналами мається на увазі, в першу чергу, сам Клименко. Проти цього важко заперечити, адже Клименко завжди вмів діяти з розмахом — саме адміністративне чудовисько Міністерства доходів і зборів є красномовним тому доказом.

Величезна і практично нічим, крім Президента Януковича, не контрольована структура із вилучення матеріальних цінностей в економічно активному населенні зі своїм завданням впоралася на відмінно. Фактично, такі масштабні проекти були елементом надструктури самовладдя Сім'ї, яка в той час створювалася в Україні.

Саме цей шабаш клептократичної гігантomanії і призвів Україну до соціально-економічного вибуху. За підсумками якого при владі опинилися такі ж клептократи, але вже без амбіцій і гігантomanії, зате з чітким розумінням крихкості свого політичного буття і, відповідно, з нічим не обмеженим прагненням урвати якнайбільше в найкоротший термін, не обтяжуючи себе формуванням будь-яких стійких структур.

Невтішний прогноз

Будучи податківцем, Клименко досить завбачливо не чіпає теми комунальних тарифів і соціальних виплат, які так люблять українські популісти. Він направляє вістря своєї критики на податкову політику української влади, виступаючи за справедливе оподаткування, проти офшорів і взагалі проти олігархів. Це було б

банально, якби не було так смішно, враховуючи бекграунд «гаманця Сім'ї».

Минулого року, коли Клименко тріумфально, хоч і віртуально, повертався в українську політику, однією з фішок його агітації була тема ставлення українців до виборів — навіть проводилися якісь демонстративні опитування — на кшталт вивчення думки виборців про процес виборів і про політичні сили, які в цих виборах беруть участь.

Клименко й сам збирався зануритися у перегони. Однак ні в торішніх місцевих виборах, ні в щойно завершених довиборчих до Верховної Ради «Успішна країна» участі не брала. Чи то раптово не вистачило грошей, чи то Клименко готується до великих виборів і не хоче розмінюватися на дрібниці.

Але навряд чи його партію буде супроводжувати успіх. У своїй довколаподаткової агітації Клименко апелює до малого і середнього бізнесу, займаючись фіскальним популізмом. Однак бізнес сьогодні дезорганізований, пригальмований кризою і роздрібний, а тому не може виступати в ролі гегемона виборчих кампаній. А для успіху в широким масах лямпенізованого населення потрібен зовсім інший популізм, на якому собаку з'їла Юлія Тимошенко, і не певним «емігрантам» змагатися з подібними польовими командирами українського популізму.

Можливо, Банкова включить для Клименка режим сприяння — але лише в тому випадку, якщо він зможе продемонструвати здатність відірвати шматок електорату в Опозиційного блоку. А ось цього Клименко поки що й не демонструє. А тому майбутнє його політпроектів вельми туманне. ■

■ ЧОРНЕ ЗОЛОТО

Нафта: час дешевшати

Проти дорогої нафти нині грають активність країн-виробників, успіхи американських сланцевих компаній — і зниження споживання бензину

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

Світові ціни на нафту знову розпочали падіння. Після позавчорашнього стрибка донизу, до 46 доларів за барель, учора вони навіть трохи піднялися вгору, але назагал, як прогнозують експерти, «чорне золото» найближчим часом знову коштуватиме дешевше. Цьому є кілька причин.

Видобувають усі!

Нагадаємо, що минулої п'ятниці нафтові ціни сягнули тримісячного мінімуму. А це вже, за твердженням експертів, дуже відчутний дзвінок. Із найпкішого цього року значення, що було зафіксовано у червні, нафта здешевшала вже на 15%.

Як заявили російські паливні аналітики, вони з песимізмом дивляться на ймовірність зростання нафтових цін. Насамперед через надмір пропозиції. Сьогодні ринок очікує на статистичні дані зі США. Але навіть до надходження повної звітності зрозуміло, що кількість американських бурових вишок останнім часом збільшилася. Попередньо стверджують, що на 14, — і таким чином, їх тепер 371. Причому зростання цього показника продовжується вже четвертий тиждень поспіль. Посилює тенденцію той факт, що резервні запаси бензину у Сполучених Штатах за останні п'ять тижнів зросли вже учетверте. Навіть попри те, що споживання пального у цій країні нині, у сезон відпусток, перебуває на історичному максимумі.

Окрім США, проти нафтових надприбутків де-факто грає й Ірак, який у липні суттєво збільшив поставки на експорт. Іраку, як і цілій низці країн, що розвиваються, потрібні гроші — і вони максимально насичують ринок, навіть попри загрозу подальшого падіння цін.

І не лише в Іраку. Так, видобуток у країнах ОПЕК у квітні зріс на 330 тисяч барелів на добу, сягнувши щодо-

бового показника у 32,76 млн. барелів. Це найвища цифра з 2008 року. Росія, яка намагалася домовитися з країнами-виробниками з ОПЕК ще у червні, як і прогнозувалося, не змогла вплинути на їхнє рішення. Як у неї не вийшло зробити це у квітні. Тоді, нагадаємо, висувалася пропозиція заморозити рівень видобутку нафти до кінця нинішнього року на рівні січня 2016.

Домовитися не вдалося з однієї дуже простої причини: країни-учасники ОПЕК побоюються втратити свою частину ринку. Адже, зменшивши видобуток, вони можуть пустити на своє місце конкурента. Тож, Саудівська Аравія не відмовляється від своїх планів суттєво збільшити видобуток у нинішньому році — і таким чином суттєво посилити свою присутність на світовому ринку.

Аналогічної позиції дотримується і Кувейт, який свого часу оголосив про рішення збільшити видобуток нафти практично удвічі — до 4 млн. барелів за добу. Цікаво, що у планах Кувейта — тримати цей рівень до кінця 2030 року!

Сланці, «ведмежі», електромобілі

Аналітики ING-банку прогнозують, що до кінця нинішнього року вартість «бочки» нафти коливатиметься у межах 40 доларів. Наступного, 2017 року ціни ще трохи впадуть — до 35 доларів. Але потім, у другому півріччі наступного року, зростуть до 45 «зелених» за барель. Фактично до

Паніка на біржах: «чорне золото» стрімко втрачає пробу.

рівня, який існує сьогодні. До 50 доларів за барель нафта зможе підійти лише у 2018 році.

Свою позицію ING-банк пояснив останньою тенденцією: пропозиція нафти залишатиметься високою, при цьому попит із боку автомобільного ринку має тенденцію до зниження — через підвищення ефективності використання пального і переходу на інші джерела енергії. Йдеться насамперед про економічні двигуни, які стали трендом останнього часу, перехід автовласників, передусім європейських — із джипів на малолітражки. Високі ціни на бензин, які трималися у Європі останніми роками, у деяких державах навіть до двох євро за літр, потужно розігналі цей тренд серед споживачів. Також не варто скидати з рахунку і електромобілі. Попри їхню нинішню дороговизну, такі вже позиціонуються як екологічні, є елементом іміджу — і тому матимуть попит у найближчий час. А надто, якщо ціна на них падатиме.

Ще один аргумент за дешевлення — ефективність добування сланцевої нафти стрімко зростає. Більшість американських родовищ нині є рентабельні при ціні 40-50 доларів за барель. А найближчим часом експерти ING-банку прогнозують зменшення і цієї цифри. «Все це змушує нас песимістично дивитися на перспективи нафтового ринку, і тому ми

знижуємо цінові прогнози для нього», — кажуть вони.

Аналітики «Форекс-клубу» звертають увагу на три причини, які вже найближчим часом змушуватимуть «Брент» — найпопулярніший сорт сирої нафти — здавати свої позиції. Перша причина — підходить до кінця сезон активного водіння, що змушує нафтотрейдерів готуватися до падіння попиту. Друга причина — це певний прогрес сланцевих компаній, які, на думку аналітиків «Форексу», як і їхніх колег, зуміли прилаштуватися до нових цін на ринку. Деякі з цих компаній, переживши шок від падіння вартості бареля, вже навчилися отримувати прибутки — і навіть готуються збільшити видобуток.

І, нарешті, третя причина — поведінка гравців на біржах. Попит на нафтові ф'ючерси в останні дні знизився утричі. Натомість пропозиція зростає лавиноподібно. І поєднання цих факторів вже найближчими днями може викликати суттєве падіння ринку.

Ну і останній фактор, який нині грає проти нафти — сильні позиції американського долара.

«Кількість стримуючих факторів у другій половині 2016 року зростає, і з цим пов'язані наші «ведмежі» нашої», — пояснили у банку «Морган Стенлі», маючи на увазі гру на пониження нафтових котирвань.

«А ми хочемо по 150!»

Вищі державні чиновники Росії — країни, яка чи не найбільше у світі страждає від падіння нафтових цін, — тим часом створюють власну картину реальності. За їхніми прогнозами, нафта дорожчатиме. Ще нескоро, але дуже стрімко. Такий прогноз оприлюднив керівник міністерства енергетики Російської Федерації Олександр Новак.

«Наступний цикл високих цін на нафту буде нескоро, років через 10-15, — повідомив російський чиновник. — Тоді, можливо, ми й побачимо нафту за 150 доларів за барель або й вище». Через 3-4 роки, за його словами, нафта коштуватиме близько 65 доларів.

«Традиційна нафта — вона вже у балансі, а весь приріст треба буде покривати за рахунок додаткового видобування. Це звичайно, значно дорожча нафта: глибоководна і в бітумінозних пісках», — пояснив Новак.

Як відомо, бюджет Російської Федерації на нинішній рік був зверстаний із розрахунку 50 доларів за барель. Наразі це важко прогнозувати, якою буде середньорічна ціна, але враховуючи, що у більшості місяців першого півріччя вартість нафти була нижчою від цього показника, бюджет країни-агресора втратить значні кошти. За деякими оцінками, йдеться про 11 мільярдів доларів. Але, судячи із більшості прогнозів, до кінця нинішнього року ця цифра суттєво зростає. ■

■ ГРА У ЦИФРИ

Буде жити! Або ні...

Україна залишається перед загрозою дефолту. Але з хорошими перспективами розвитку економіки

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

Наша держава, попри всі відчайдушні спроби фінансового порятунку, і надалі залишається у переддефолтному стані. Принаймні так вважає міжнародна рейтингова агенція «Фітч». Саме вона учора підтвердила довгостроковий рейтинг дефолту емітента (РДЕ) України в національній валюті на рівні «ССС» («переддефолтний»).

У такому ж стані підтверджено довгостроковий рейтинг пріоритетних незабезпечених облігацій країни в національній валюті, що свідчить про певну, м'яко кажучи, недовіру зарубіжних аналітиків до вітчизняної грошової одиниці. Короткостроковий рейтинг в іно-

земній валюті підтверджений на рівні «С» — тобто на два порядки краще.

Раніше «Фітч» підтверджувала цей стан справ у нашій державі наприкінці травня. Нині ж вирішила не відмовлятися від власних слів. На думку укладачів рейтингу, глобальні проблеми в українській економіці залишаються. Тобто в нашій державі відсутні ключові фактори, необхідні для підвищення рейтингу в національній валюті, включаючи фактор сильних фундаментальних показників щодо державних фінансів, щодо зовнішніх фінансів і фактор пріоритетності кредиторів у національній валюті щодо кредиторів в іноземній валюті. Простіше кажучи, це «дірка» у бюджеті, великий обсяг зовнішніх боргів, а також сумний

стан банківської системи — головним чином кредити, видані в іноземній валюті.

Перераховані тут проблеми назагал віддзеркалюють стан справ у вітчизняній економіці. Кілька днів тому системні проблеми в економіці України визнав сам Прем'єр-міністр Володимир Гройсман, заявивши, що вона, себто економіка, не використовує величезний потенціал, яким володіє.

«На жаль, наша економіка надто слабка», — самокритично зізнався керівник Кабміну. Найбільший фактор ризику, за його словами, — недостатня енергоефективність. «Ми не конкурентні, тому що споживаємо енергії у два-три рази більше, ніж наші сусіди», — заявив Прем'єр.

Яскраве свідчення цього — показник промислового виробництва, яке, несподівано для багатьох, упало за підсумками червня 2016 року. Промвиробництво України за цей місяць стало на 3,4% меншим, ніж торік у цей самий період, — і на 2,1% менше у порівнянні з попереднім місяцем, травнем. Утім за підсумками першого півріччя зафіксовано зростання промислового виробництва на 2%. У порівнянні з величезними цифра-

ми попереднього падіння говорити про вихід на нуль наразі не доводиться.

Тим часом, за словами директора Інституту економічних і суспільних досліджень Володимира Панченка, наша економіка у нинішньому році зростатиме. Але не настільки, аби населення відчувало це у своїх гаманцях. «Зростання цін на зовнішніх ринках дає ріст ВВП України. Цей показники залежать напряму вже упродовж 15 років, — сказав він. — Прогнозується, що у 2016 році ці ринки зростуть». ■

■ А ТИМ ЧАСОМ...

Європа робить. Але мало...

На думку прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана, Європа робить недостатньо для відновлення української економіки. «Немає ознак стабільності в Україні, ця країна втратила частину своєї території і населення. Попередня економічна структура потерпіла крах, й існування країни залежить від зовнішнього фінансування. Вартість коштів, необхідних для виживання, зростає, — підсумував він. І додав: З європейської точки зору, ситуація в Україні є питанням совісті. І сьогодні Європа вчиняє не дуже добре».

■ ВЛАСНИЙ ДОСВІД

Ніна РОМАНЮК
Волинь

Коли Ігор Семенюк, один з активістів та організаторів РУХу в Нововолинську й добре відома на Волині людина, поїхав на війну — я зовсім не здивувалася. Хоча один рік відділяв його від того віку, коли в армію вже не беруть. Спочатку добровольцем просився, а поки вирішувалося питання з батальйоном «Київська Русь», військкомат зважив на прохання і мобілізував колишнього зенітника у грудні 2014 року. Повчився кілька місяців у військовій академії, освоїв нову військову спеціальність на полігоні й — на передову освоювати на практиці свої «Гіацинти» (гармати 152-міліметрового калібру). Трохи раніше, в серпні, на війну пішов його син Тарас. Спочатку волонтерив, але теж не витримав і пішов служити старшим водієм роти у 12-й батальйон «Київ». Можна лише уявити, що пережила за той рік дружина пана Ігоря Леся, поки син і чоловік були в зоні АТО.

«В одного з них я запитав, чого він приїхав сюди? «Я приїхав Родину захищати»

Те, що син і внук Івана Семенюка, члена ОУН ще довоєнної пори, у важкий для Української держави час не відсиджувався, не ховалися за чужі спину, є цілком закономірним. Бо дух повстанський у Семенюків живе ще на генному рівні. Про Івана Семенюка, якого у 16 років у далекому 1940-му радянська влада запроторила до тюрми тільки за те, що він був свідомим українцем, бо навчався у Луцькій українській гімназії, «УМ» розповідала у матеріалі «Вітер в кайданках» у 2012 році. І ось тепер настала черга його сина і внука боронити рідну державу. Ще тільки Путін захопив Крим і в повітрі запахло війною, Ігор Іванович разом із сином та групою небайдужих чоловіків поїхали в березні на українсько-білоруський кордон в село Доманове допомагати нашим прикордонникам. Бо пішла чутка, що російські військові у формі білоруських прикордонників уже стоять із того боку західного кордону і можуть ударити в спину саме тут. Наївно ніби, по-дитячому, бо що могла б вдіяти ця група відважних чоловіків, озброєних мисливською чи травматичною зброєю, проти російської навали, якби вона була? Головне в іншому: совість і честь не дозволили їм сидіти вдома на дивані й спостерігати, як велика біда насувається на Україну...

Ігор Іванович уже три місяці як демобілізувався і потихеньку звикає до мирного життя. Він повернувся звідти інакшим. І не тому, що війна всіх змінює. Просто на багато речей він став дивитися зовсім по-іншому. А ще з війни повернувся із козацьким чубом, на який звертають увагу на вулиці. Бо такий «оселедець» мають здебільшого хлопці, а тут чоловік уже в поважних літах.

— Такий чуб треба ще заслужити, — посміхається мій співрозмовник. — Із офіцерів тільки я такий мав.

■ Хлопці як до вас зверталися? Батьку, діду?

— По всякому. Для них я був і залишаюся Івановичем. Телефонують щодня, не дають скучати. І не тільки з моєї батареї, навіть з інших батареї. Не знають, куди себе подіти в цьому мирному житті. Найвищою нагородою для мене як для командира та офіцера є те, що всіх хлопців своїх дотягнув до «дембеля» без поранень. Не те що «200», навіть «300» у нас не було.

■ Ця війна оголила стільки наших проблем, і не лише в армії, а й у суспільстві. Що вразило вас, як людину вже не молодого, офіцера, у нашому війську?

— Ставлення кадрових офіцерів до тих, хто прийшов служити як мобілізований. Воно було далеко неоднозначним і не найкращим. Служити пішли не 18-річні пацани, а чоловіки старші, батьки сімейств, навіть дідуся. Звичайно, інколи були причини для такого ставлення, зокрема така річ як пияцтво, інші нюанси. Але все це проблеми проведення мобілізації, коли про морально-психологічні якості мобілізованих не йшлося. Офіцери ставилися до нас, ніби перед ними лояльні солдатиків, якими треба командувати на плацах, які мали фарбувати паркани, відгортати сніг тощо. Таке ставлення, на мою думку, в армії має бути змінено. Бо багато речей, запрограмованих статутами військовими, скопійованих ще з радянських часів, давно застаріли й відстали від життя. Вже наприкінці свого перебування в армії ми дізналися, до прикладу, що в нашому артедивізіоні у двох хлопців був гепатит С. А це ж війна, поранення, тобто вірогідність інфікуватися зростає у кільканадцять разів. Це вам ще одне свідчення якості мобілізаційних процесів. Розповідали хлопці випадок, коли приїхав начальник до них із високого керівництва, а солдати в тих побутових умовах, у болоті, в бруді, хто з нарядом, з ночі невиспаний, уявляєте, в яких побутових умовах вони жили. А той доколується: «Почему не побрит?» І отримав відповідь — прикладом у морду. Він не спитав того хлопця, чи він спав, що він їв, а ось марафет подавай.

■ Військові розповідають, як болісно реагують солдати на передовій ось на таких військових «туристів», які приїждять зі штабів із Києва, з Харкова, і вимагають, щоб їм їсти окремо готували, простирадла чисті давали. Їх водять під охороною до розбитого танка селфі зробити, щоб похвалитися, що він був на передовій. І доколюються ці «туристи» до всього: чому трава не скошена, чому бордюри не побілені, чому сходовий майданчик маскувальною сіткою закритий. А для чого бордюри білити чи маскувальну сітку знімати? Щоб краще видно було ворожим безпілотникам і снайперам?!

— Коли ми навчалися в академії, там були хлопці, які пройшли Ірак. Вони розповідали, як поведився американський генерал у розташуванні своїх військових. Він приїздив без усякої охорони, їв разом із солдатами в їдальні. А нашому генералу окрему віллу подавай і роту солдат для охорони. На жаль, це нікуди не поділося в нашій армії. І коли говориш про це, багатьом не подобається. А ви знаєте, що значна частина

Ігор Семенюк.

Ігор Семенюк: для мене —

Чому американський генерал їсть із солдатами, а нашому — окрему віллу подавай і роту бійців для охорони

офіцерів-контрактників на початках війни відмовилася їхати в зону АТО? Відсотків сорок таких було. Тобто кадрові офіцери, які навчалися у військових вишах, де їх вчили й готували до війни, відмовилися виконувати свій обов'язок. Ці люди закінчували військові ВНЗ ніби як звичайні вузи, хотіли мати якусь спеціальність військову, хотіли красуватися у військових мундирах, отримувати зарплату, ловити на собі захопливі погляди дівчат. І не більше. Коли ж настала реально гаряча пора, вони виявилися не готовими захищати Україну. Та коли потім сталося послаблення бойових дій, стало безпечніше, вони поїхали в зону АТО. Але не для того, щоб захищати країну, а за статусом учасника бойових дій, за пільгами. Я таких бачив.

■ Як же військова людина, та ще й офіцер, може відмовитися виконувати наказ? Хочу їду на війну, хочу ні.

— Вони мали, очевидно, для цього підстави. У нас же немає війни як такої, і воєнного стану теж. Розповідали хлопці, коли це в академії навчалися, на Галичині цілими селами чоловіки масово виїжджали за кордон на заробітки, щоб не потрапити під мобілізацію. І це патріотичні українські регіони! У той час як на сході люди не відкуплялися, йшли служити і чесно виконували свій обов'язок. І хлопці були в основному російськомовні. В одного з них я питаю, чого він приїхав сюди? «Я приїхав Родину захищати». І таких було багато. Вони були різні за національністю, були узбек, білорус, етнічні росіяни, були хлопці з Донецької і Луганської областей, були різні за релігійними переконаннями. Не можна не захоплюватися

такими людьми. Бойові умови відкривають у людях те, чого не побачиш у звичайному житті. Люди, які були відірвані, умовно кажучи, від плуга, які не були військовими, оту хвалену російську армію «валили» як треба. А скільки покладали наші «кіборги» в Донецькому аеропорту спецпризначенців горезвісного російського «Витязя»? Путін прорахувався й наступив на великі граблі. Бо ті, кого він ніби прийшов захищати на українському сході, тобто «русскоязычное население», стали українськими патріотами. І це прекрасно. Хоч ми ще не маємо такої держави, як хотілося б, але ці люди вже відчули себе громадянами тієї держави, яку ми хочемо мати. Дасть Бог, ми її збудуємо. Українці завжди жили в таких історичних умовах і епохах, не маючи своєї держави, але мали відвагу та ентузіазм у боротьбі за цю державу. І ці хлопці для мене — герої, вони легенда. Навіть перед лицем смерті, коли знаєш, що тебе накриє зараз, хтось намається втекти, а він спокійно каже: «Женя, ну куди ти біжиш, воно тебе й там знайде. Іди краще снаряд неси». Вони працювали в умовах бою як годінник. Ти знаєш, що мусиш зробити свою справу якомога швидше і краще, бо від того залежить твоє життя і побратимів. Тим більше що співвідношення сил було далеко не на нашу користь. Усе це наповнило радянське озброєння залишилося нам у спадок від СРСР. Ті самі гармати «Гіацинти», які ми обслуговували, їх же у пряму значенні повиколупували із землі, бо вони на складах повгрузили по саму вісь. Там мінялося все: і гума, і гідравліка, відпрацьовувалося все тривалий час на поліго-

нах, гармати часто виходили з ладу, бо свій ресурс вони майже вичерпали. Але зброя ця досить серйозна, хоч і дісталася в спадок від тієї імперії.

■ Дякувати, хоч така була, а то могли опинитися перед реальною воєнною загрозою геть беззбройними...

— Не встигли просто все розікрати. І сьогодні вже пора трохи підтягнутися. У нашій самохідній артилерійській бригаді з бойових дій першого періоду повернулося може з десять самоходок, і то у багатьох зношені самохідна частина і ствол. А що таке, коли ствол розрахований на 2 тисячі пострілів, а з нього лупили до 2500 разів, це ж впливає на точність. А там цивільне населення і мусимо стріляти тільки точно, пристрілюватися нема як. Зараз ніби все по-ремонтно і повертається у військову. Те, чим ми воювали, — це вже музейні експонати, але ще дуже ефективні. Що-що, а зброю Радянський Союз умів робити.

■ Росія сьогодні на українському сході покидала трохи свої музейні експонати й повним ходом модернізує свою армію. Донбас став для неї таким собі військовим полігоном?

— Ті самі снаряди, що пролежали десятки років, їх краще утилізувати, ніж десь знищувати. От вони везуть із Росії до нас й утилізують. Не можу сказати, наскільки достовірна ця інформація, але кажуть, що росіяни привозять на Донбас цілі курси військових училищ, щоб відпрацьовувати військову майстерність. От я згадував про контрактників, які відмовилися у перші місяці війни їхати в зону АТО, а потім поїхали. Доводилося бачити й прокурорів, які приїздили на кілька тиж-

нів у відрядження, попили-погуляли в барах, відрядження відзначили й поїхали. Все це питання моралі.

■ **Про мораль нині не модно говорити...**

— Ми живемо в таку епоху, коли говоримо про люстрацію, очищення влади, але всі речі, і корупція теж, є моральними питаннями, хоч це парадоксально звучить. Що таке корупція в принципі? Це гнилість моральна. Треба давати визначення чітко й конкретно. Якщо людина всі свої професійні здібності, всі таланти спрямовує на те, щоб побільше урвати, не замислюючись, скільки ж їй треба врешті-решт, щоб задовольнити свої фізичні, фізіологічні потреби, вона є просто хворою людиною. Вона моральний деградант. Коли ми чуємо про наших олігархів, мільярдерів, то в мене виникає запитання: вони здорові чи хворі? Скільки ж нормальних, пересічних людей у житті треба? Вибачте за такий термін, бо всі ми непов-

ний, ніж інстинкт «хап-хап». Багато чого дивує у нашій дійсності сьогоднішній. Дехто цього не помічає, а хлопці, які повертаються з війни, на все реагують дуже болісно. Загинули три працівники на Львівському сміттєзвалищі, виконуючи свої обов'язки, там траур. Включаю телеящик — розважальні програми, російські пісні звучать. Загинули на шахті Бутівка шестеро військових — теж веселимося, гуляємо. Що таке шість солдатських життів? Буденний факт, статистика, до якої вже всі звикли. І це болить найбільше. До війни не можемо, не маємо права звикати.

Не так давно геть випадково побачили з дружиною фільм наш, український, про події на Західній Україні, про УПА, НКВС. Думав, що це новий фільм, а він знятий у 1995 році. Чому раніше я його не бачив? Чому такі фільми не транслювали на Донбасі ще в 90-х роках? Мені кажуть: «Ти думаєш, вони їх би дивилися?» Дивили-

Тамбовську область підніміть на високий рівень і покажіть світові. І світ скаже: «Оце люди вміють жити!» Але коли все це крадеться і вивозиться такими ж самими дегенератами, як наші, туди, на Захід, то звісно, що Захід буде в цьому зацікавлений. Навіщо Європі санкції проти Росії, коли звідти можна викачувати? Навіщо завойовувати країну, коли вона вже завойована федератами, які кредитують та інвестують Європу по повній програмі? І там живе якийсь придурок з українським прізвиськом, батьків і дідів якого за співпрацю з ОУН і УПА вивезли до Сибіру, дзвонить сюди і розказує, що ми тут бандерівці. Як можна таким тупим бути? Чи та сама георгіївська стрічка, яку недавно Папа римський почесив. Це теж ставлення Європи до нас, яке нас травмує.

■ **А Генсек ООН взагалі дякував нещодавно Путіну за зусилля у врегулюванні конфлікту на Донбасі й отримав із його рук ще й нагороду!**

яких можна було спокійно заваляти, і ми здалися.

■ **Події розгорталися за таким сценарієм за мовчазної згоди Європи. Днями керівник НАТО Столтенберг заявив, що Європа не готова була по-іншому діяти в Криму...**

— Правильно, не було шансів у Європи не здати Гітлеру Судети, бо навіщо накликати війну? Що таке маленька Чехословаччина? Війна потім сама прийшла. Так само, що таке Крим для Європи? Після всіх тих гарантій Будапештського договору Україні не треба, щоб у нашій війні брали участь британські чи американські війська. Постає їх дець позаду. А ми самі доженемо ворога до російського кордону. Нам потрібна лише гарантія, що якщо росіяни влуплять авіацією, яка у них сильніша, ніж наша, чи ракетами, то вони будуть знати: вдаривши по нашій території, Росія розпочала третю світову війну, а не ми. Путін дуже прорахувався. Думаєте, чому до цих пір немає ще цієї війни та ескалації? 140 мільйонів населення російської імперії і 40 мільйонів українців. Скільки це треба відволікти сил, щоб, умовно кажучи, протужититанками Київ, Львів? А що буде завтра, коли підуть їх лупашити? І не тільки в лісах партизани, бо часи тепер не ті. Куди завтра з усім цим подінеся? Це не маленька Абхазія, не Чечня і не Грузія, це Україна. І притому, що Путін дуже продезінформували. Оті російські начебто культурні товариства, які стільки років викачували з Росії гроші, інформували його, що тут усі за Росію, ви тільки прийдіть. Те, що відбулося в Криму і на Донбасі, сталося ще й завдяки їхній дезінформації. Росія опинилася в дурній ситуації, з якої не може вибратися. Вона просто вляпалася.

■ **Путінський план блискавичного захоплення не вдався великою мірою завдяки тому, що воювати пішли мотивовані українські патріоти, які дорогою ціною, але зупинили перші потужні удари ворога...**

— І добровольчий рух, і волонтерство — це унікальні явища, які не могли народитися в якійсь іншій країні. Ось такі парадокси: з одного боку, лаємо наш народ, а з іншого — він такі зразки високого духу демонструє. Коли сина у серпні 2014-го відправляли на війну, практично все спорядження йому дали волонтери. І залишили йому номер телефону, щоб він зателефонував бабусі, яка віддала на закупівлю його бронжилета дві свої місячні пенсії. Це дорогого вартує. Згадую ще таку картину з часів ще Помаранчевого майдану. Ми з сином стоїмо у натовпі біля Кабміну. Напруження неймовірне, ситуація непевна і може змінитися будь-якої хвилину. І раптом приїздить бізнесмен, привозить два ящики шоколаду. Нам привозить чай, бутерброди, а цей вирішив шоколад. Він іде з тими ящиками вздовж шеренг, припрошує взяти шоколадку, а ніхто не бере. Він уже ледь не в істерії: «Берите, я же для вас привез!» Одна рука висовується, бере шоколадку, ламає її на шматочки і передає по ряду. Щоб не образити його. Люди не за цим сюди приїхали, щось цінніше їх сюди привело. І ось ці якості людські, коли людина все власне відсуває на задній план, властиві українцям. Ми унікальна нація, нація свободолюбивих людей, хоч є серед нас і федератами. Однак пара-

лельно з цим є такі красиві, великі речі, що дають нам надію на перспективу. І ми віримо в це, віримо настільки, що може хтось буде сміятися з таких, як я. Сміятися з того, що разом із сином добровольцями пішли на війну. Навіть тоді, у березні 2014-го, коли стояли на кордоні українсько-білоруському в Домановому, ми усвідомлювали, що Росія може почати війну і звідси. Все може бути так, як у Чехословаччині, вдарять з усіх сторін. Ми стояли тоді з двома прикордонниками, які були озброєні автоматами по два ріжки у кожного, а в нас — мисливський рушниця, у мене пневматичний пістолет. Це фактично нічого, але сам факт, що ми стояли, щось важив. Нам казали місцеві, що на білоруському боці є російські десантники, переодягнені в білоруську форму. Якщо вони були там, то знали, що на українському боці їх зустрінуть.

■ **Знайомий прикордонник розповідав, що раніше на українських заставах зброї було всякої, як на цілій батальйон. А вже у 2014 році все кудись зникло, охороняти кордон ходили з гумовими палицями й газовими балончиками, і на всю заставу було два автомати. Тобто може бути, що планомірно готувалося все до зачепи?**

— Це правда. Ми на тій заставі бачили один-єдиний УАЗик службовий, а у білорусів — БТри, вертольоти, безпілотники.

■ **І наостанок: що скажете з приводу двомовної української нації, яка народжується завдяки цій війні?**

— Все наше суспільство було опущене до совкового рівня, ніхто над цими питаннями не задумувався. І до сьогодні немає такої політики, яка впливала б на цей процес. У мене в підрозділі були хлопці, які взагалі не розмовляли українською. І це не заважало нам. Я намагався зрозуміти їхню мотивацію: чому вони з нами? Їм же Путін пропонує «русскій мір», а він їх не приваблює. І мені це було трохи дивним спочатку. А потім зрозумів: вони ідентифікують себе з Україною, вони українці. Навіть попри те, що за етносом вони інші, але вони ось тут, із нами. І ця трагедія, що сталася на сході України, для них ще болючіша, ніж для нас. Бо все це твориться поруч з їхніми домівками, на їхній землі. Для мене вони — патріоти. І деяким нашим доморошеним «патріотам», які ходять у вишиванках і шароварах, ще треба повчитися у них. Я так скажу: для всього є свій час. Двомовність теоретично допускаю на перехідному етапі, але державна мова має бути одна. Опонентам, які думають інакше, моделюю ситуацію: уявляєте собі Хабаровський край, який заселяється активно китайцями? Через деякий час китаїць порушують питання про подвійне громадянство і другу державну мову — китайську. Можна спитати: хто буде президентом Росії і хто сидітиме в Думі при такому підході? Ні, у Росії такого бути не може. От в Україні таке можна робити, бо українці для них не нація. А це вже чисто нацистський підхід. Українці ніколи не були нацистами, а націоналізм — це питання патріотизму. А ось нацизм передбачає несприйняття когось як окремої ідентичності. Нас ненавидять тільки за те, що ми українці. І вбивають за це вже століттями. ■

Наші хлопці герої

торні, а не пересічні, і кожна людина є особистістю.

■ **Але нас так люблять називати «пересічними українцями»...**

— Нас так називають, але в нас еліта пересічна, а не народ. Якщо її можна назвати елітою, бо це збоченці моральні. До прикладу візьму банальну ніби ситуацію, ще геть свіжу: 12 червня, шахта Бутівка, гине шестеро наших хлопців, дев'ятеро поранених, це за офіційними даними. І в цей самий час у Києві — гей-парад, тобто парад людей, які мають відхилення у психічному здоров'ї. Якщо людина хвора і має відхилення, то це не значить, що вона має ходити вулицями з прапорами й афішувати свої відхилення. Якщо ти хвора людина, і живеш тільки тим, як побільше вкрасти у тих, хто тобі довірив управляти державою, то хоча б сиди й не висовуйся. А дехто цим ще й нахваляється! Сьогодні ніби йде люстрація, народ бачить ці особняки й палаци прокурорів, суддів, що ніяк не співставляються з їхніми офіційними заробітками. Настала епоха, коли кожен має відзвітувати перед своїм народом, як перед Богом, і сказати: «Досить. Я маю піти». Тобто має відбутися ще й самолюстрація.

■ **«Ви Псковську, Тамбовську області підніміть на високий рівень і покажіть світові»**

■ **Хоч як дивно, у них навіть інстинкт самозбереження не спрацював. Чому? Думають, що вони вічні? Янукович теж так думав...**

— Важко сказати. Напевне, планують, що втечуть за кордон і перетягнуть усе, що вдалося вкрасти. Для мене і таких як я, Семенюків, вони є федератами. І таке ставлення до них поділяють всі, щоправда, не всі можуть сказати про це вголос. Хай радіють, що вони федератами. Очевидно, у них інстинкт самозбереження слаб-

ся б. Ми ж дивилися «Сімнадцять миттєвостей весни». Яку б інформацію людині не подавали, вона мусить її аналізувати, співставляти. І це змусило б людей по-іншому ставитися до багатьох речей. Де наш кінематограф український, що є основою, на якій мала б виховуватися наша молодь? На Донбасі їм довбуть мізки путінською пропагандою, а якби подивилися хоча б один такий фільм, може,

— Це все гроші. Світ живе з роздвоєною психологією.

■ **Може, ми самі винні в цьому? Війну не називаємо війною...**

— Ми винні в тому, що це робить та влада, яку ми вибираємо. Якби ми назвали війну війною, не було б куди дітися тій самій Європі й не можна було б ховати голову в пісок, як страус. Тому що це є війна, це захоплення, інтервенція, і в пер-

На території Криму залишилися мільярди гривень, залишилася техніка, яка зараз воює проти нас на Донбасі. Це теж питання і до тих, хто здав, і до тих, хто не оголошує це війною.

хтось і почав би думати інакше.

Чому цих людей, які мали владу, повноваження і нічого не зробили, сьогодні не пролострували? Незалежно від того, чи нажив він маєтки чи ні, повинен відбутися процес моральної люстрації. При тих ресурсах, які мала Україна, при нашому географічному й геополітичному становищі транзитному, ми не маємо проситися до Європи. Українські олігархи, які через Кіпр і через інші офшори повиодили й виводять гроші з України, інвестують їх у ту ж Європу. Вони там усе купують, у Європі тримають свої капітали. Не розумію я філософії москвитів. Нам часом дорікають, що ми, мовляв, за олігархів на Донбасі воюємо. А за кого вони воюють? Та більших олігархів як Путін, ніж оці лаврови, немає! Величезна країна, багатуща ресурсами, має ліс, нафту, газ, вуглеводні, які ми купуємо і вся Європа. Та ви маєте жити ліпше, ніж Арабські Емірати. Там тільки два емірати із шести мають нафту. Люди добрі, схаменіться, навіщо вам Крим, Придністров'я, навіщо вам Донбас?! Ви Псковську,

яку чергу в Криму. Якби було офіційно визнано інтервенцію, можна ставити питання сплати контрибуції стороною, яка вчинила її. Була б компенсація всім, хто втратив, була б компенсація державі, яка понесла великі економічні втрати. На території Криму залишилися мільярди гривень, залишилася техніка, яка зараз воює проти нас на Донбасі. Це теж питання і до тих, хто здав, і до тих, хто не оголошує це війною. У нас служили хлопці з Криму, які залишили там квартири, майно, і коли вони розповідали, як це відбувалося, просто плакали. У них був чіткий наказ закрити зброю у зброярні і, не дай Боже, порушити цей наказ, бо прийде дядя прокурор і тобі зробить. Хто служив, той знає, що таке статут караульної служби. Якщо на твій пост хтось проникає і ти не виконаєш того, що передбачено статутом — ти злочинець. А там масово це відбувалося. Крим здали чітко і конкретно. І за це треба відповідати. Якби це був відступ, то техніку, кораблі треба було вивести, а не покинути. А так прилетіли на десантному літаку якихось 30 крутеліків,

РЕКОРДИ

Навколо світу — без дозаправки

«Сонячний імпульс» подолав 40 тисяч кілометрів

Олег БОРОВСЬКИЙ

Літак на сонячних батареях «Сонячний імпульс-2» (Solar Impulse 2) успішно завершив навколосвітню подорож. Він приземлився в Абу Дабі у ніч на вівторок через 16 місяців після старту в березні минулого року. За цей час аероплан зробив 16 зупинок на своєму шляху, зокрема в Індії, Китаї, Японії, США, Іспанії та Єгипті. Двоє швейцарських пілотів та дослідників Бертран Піккар і Андре Боршберг провели у повітрі майже 510 годин. «Разом з Андре, по черзі, ми пролетіли 40 тисяч кілометрів без пального, ми довели, що це можливо. Нині світ має рухатися далі. Потрібно використовувати ці технології», — заявив після приземлення в Об'єднаних Арабських Еміратах пілот Бертран Піккар.

Спочатку пілоти розраховували на те, що навколосвітній переліт триватиме близько п'яти місяців, враховуючи всі проміжні посадки. Однак через вихід із ладу сонячної батареї літак майже на дев'ять місяців зупинився на Гаваях для вимушеного ремонту.

Компанії Dassault Systems знадобилося 13 років на розробку та виготовлення літака з розмахом крил 72 метри (більше, ніж у «Боїнга-747») та вагою як сімейне авто. На літаку містяться понад 17 тисяч фотоелементів, які подають струм до електродвигунів. Завдяки цьому літак здатен розвивати швидкість до 140 кілометрів за годину. Він подорожував на висоті дев'ять тисяч метрів із середньою швидкістю від 45 до 90 км/год. Подорож була тяжкою і виснажливою, зокрема п'ять днів безперервного перебування пілота Андре Боршберга за кермом сонячної машини під час перельоту Тихого океану. Але мала і величні моменти. Наприклад, коли літак кружляв навколо статуї Свободи у Нью-Йорку чи пролітав над пірамідами в Єгипті.

Історична перша навколосвітня подорож на аероплані, який живиться лише сонячною енергією,

Старт у березні 2015 року.

Фініш учора.

— це не лише перемога для авіації. Ще ніколи машина на сонячній енергії не долала такої відстані. Тепер має бути виграна битва за використання відновлювальної енергії на глобальному рівні. Бертран Піккар заявив в Абу-Дабі: «Ми розробимо авіацію без пального. Б'юсь об заклад, що через 10 років ми будемо мати електричні літаки, які будуть долати короткі і середні відстані з приблизно 50 пасажирами на борту. Такі літаки не будуть джерелами шкідливих викидів та шуму». Піккара та його напарника Боршберга з вдальним завершенням проекту привітав Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун. ■

Ігор ВІТОВИЧ

ФОРУМ

Ісус, Франциск і комерція

У Польщі розпочалися Світові дні молоді

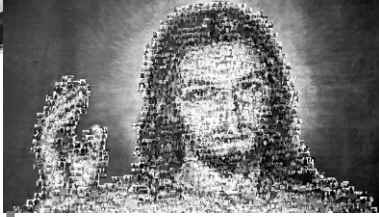
Люди відшукують себе на портреті Ісуса з селфі.

лоді відбуваються за участі Папи Римського. Папа Франциск не порушуватиме традиції і перебуватиме в Польщі 27-31 липня.

Фестиваль молоді, в рамках якого відбудеться близько 350 заходів, зокрема і зустріч із понтифіком, триватиме від 26 до 31 липня. За оцінками організаторів заходу, в інавгураційній святій літургії на Краківських Луках (Блоня) візьмуть участь кілька сотень тисяч людей. Перед цим із санктуарію Божого Милосердя (Краків) прибуде Вогонь милосердя, який палатиме під час головних заходів Світових днів молоді. Папа Римський Франциск у неділю, 31 липня, пе-

редасть його представникам усіх континентів. За традицією, на Краківські Луки урочиста процесія внесе символи Світових днів молоді — хрест та ікону Божої Матері «Порятунок римського народу», які з 2014 року побували в усіх польських єпархіях. Символи будуть нести представники тих міст, які до цього часу були господарями попередніх 13 міжнародних зустрічей.

У рамках форуму до 20 листопада, коли закінчується Рік Божого Милосердя, проходить інтернет-акція «Намалюй образ», упродовж якої учасники надсилають свої селфі. І у зв'язку з цим уже встановлено перший рекорд. У Кракові біля входу до монастиря сестр Божого Милосердя виставлено плакат із водостійкої тканини під назвою «Ісусе, довіряю тобі» із зображенням Ісуса Милосердного розміром 6 на 2,5 метра. Він створений із допомогою спеціальної комп'ютерної програми з 15 тисяч (!) надісланих на конкурс фотографій. У проєкті взяли участь, зокрема, президентська подружжя та відомі польські артисти. З решти надісланих на конкурс селфі також буде створено подібні образи.

Ісус Милосердний з 15 тисяч фото.

БІЙНЯ

А чому не харакірі собі?

Нападник убив ножом щонайменше 19 людей у будинку для інвалідів поблизу Токіо

Олег БОРОВСЬКИЙ

В Японії у ніч на вівторок, 26 липня, озброєний ножом чоловік вчинив напад на заклад для людей з особливими потребами. Місцеві ЗМІ повідомляють, що нападник розбив вікно, вдерся всередину й почав убивати. В результаті нападу загинули 19 осіб — дев'ятеро чоловіків та 10 жінок віком від 18 до 70 років. Ще 25 людей отримали різноманітні поранення. На місце інциденту прибуло близько 30 бригад швидкої допомоги, постраждалих доправили у шість найближчих лікарень. За даними інформагенції «Рейтер», 20 постраждалих — у важкому стані. Заклад розташовується в місті Сагаміхара у префектурі Канагава, що приблизно за 40 кілометрів на захід від Токіо. Загалом у будинку для інвалідів разом із персоналом могло перебувати до 160 осіб.

Невдовзі після скоєння злочину нападник під'їхав на своєму автомобілі до найближчого відділку поліції й здався правоохоронцям зі словами: «Я зробив це». При собі він мав сумку із закривавленими кухонними ножами. За словами представника поліції, мотив вчиненого 26-річним японцем Сатоші Уематсу злочину поки невідомий, однак, як стверджує видання «Асахі Сімбун», уже на першому ж допиті нападник зізнався, що хотів би позбавити світ від інвалідів. Сам він працював донедавна у цьому

ж закладі. А тому деякі ЗМІ припускають, що можливим мотивом була злість через втрату роботи.

Місцева поліція повідомила, що підозрюваний ще в лютому надіслав власноруч написаного листа політикам, в якому погрожував вбити сотні людей з обмеженими психічними можливостями. Відповідного листа він намагався передати спікеру нижньої палати парламенту. Тоді поліція затримала його майже на два тижні для примусового психіатричного лікування. Однак у березні його випустили, оскільки лікар дійшов висновку, що стан хворого покращився. Тим часом секретар кабінету міністрів Японії Йошіхіде Суга зазначив, що уряд не має інформації про зв'язки нападника з радикальними ісламістами.

Японія вважається країною з відносно низьким рівнем злочинності. В країні діють досить жорсткі обмеження на володіння вогнепальною зброєю. Останній випадок масового вбивства з використанням ножа як зброї був зафіксований у 2008 році — в Токіо злочинець в'їхав на вантажівці в натовп людей в одному з торговельних кварталів міста, а потім кинувся на них із ножом. У результаті нападу загинули семеро людей та 10 отримали поранення. Раніше, 2001 року жертвами нападника з ножом стали восьмеро школярів у місті Ікеда. ■

ІНТЕРНЕТ

Юху! З молотка пішов Yahoo

Популярний колись пошуковик продано за п'ять мільярдів доларів

Ігор ВІТОВИЧ

Телекомунікаційний гігант Verizon Communications купив операційну систему Yahoo! за 4,83 млрд. доларів. Ймовірніше за все, Yahoo! буде об'єднаний з іншою колишньою «зіркою інтернету» AOL, слава якої вже минула і яку також придбав Verizon. У випадку з Yahoo! гігант Verizon Communications перебрав у свою власність інтернет-сервіс із великими традиціями.

Об'єднуючи Yahoo! і придбаний раніше цього року AOL, Verizon може створити нову фірму, яка стане потужним конкурентом на ринку мобільних медій. В результаті об'єднання двох збанкрутілих «зірок» може виникнути гігант, який буде здатен скласти серйозну конкурен-

цію найпопулярнішому на цей час пошуковикові Google та соціальній мережі «Фейсбук».

Фірма Yahoo! дебютувала на біржі 12 квітня 1996 року. І розпочала стрімко розвиватися. Згадаймо, на той час її пошукова система діяла на більшості комп'ютерів світу. Першого лютого 2008 року корпорація «Майкрософт» висунула пропозицію придбати Yahoo! за 44,6 млрд. доларів. Правління Yahoo! пропозицію відхилило, а 3 травня 2008 року її відкликав і сам «Майкрософт». 13 червня 2008 року фірма Yahoo! уклала угоду про співпрацю з фірмою Google. Вона стосувалася продажу реклами на сайтах Yahoo!. Але і це не спинило процес поступового занепаду колись лідируючої фірми інтернету. ■

ТАРИФИ ПРОТИ ТАЛАНТУ

Усім комунальникам на зло

У відомого майстра народної творчості Віри Крупської за борги за воду описали її роботи

Сергій ДОВГАЛЬ
Дніпро

«Вишиваю з 4 років»

Коли ми з Вірою Крупською стали домовлятися про зустріч, вона відразу застерегла від того, щоб я їхав до неї додому: «Не хочу, щоб ви побачили, у яких умовах ми живемо». Отож прибула на громадському транспорті у визначене мною місце. Від чого мені стало просто незручно. Адже попередньо попросив Віру Пантелеймонівну взяти для ілюстрації кілька своїх робіт. А вона чого тільки не привезла — вишиті хустинки, краватки, рушники, спідниці, блузки, сорочки, газетні публікації, які завжди дбайливо збирала. Навіть у голові не вкладалося, як стільки всього могла донести маленька зростом 73-річна жінка.

«Не переживайте, я до нашої зустрічі поставилася дуже відповідально, як ставилася до всього у своєму житті», — заспокоїла мене Віра Пантелеймонівна.

Як розповіла майстриня, вишивати вона почала буквально з 4-річного віку. Бабуся привчила, з якою тоді жили разом у селі Троянка тодішнього Новопраського району на Кіровоградщині.

А в шкільні роки вже вишивала цілі картини.

При цьому техніку протягом усього життя використовувала одну — «хрестик», який, щоправда, може бути і «утопленим», і об'ємним.

Коли була молодшою, виставляла свої роботи в інших регіонах. Причому переважно в донецьких Вернісажі, Центральній міській бібліотеці. «Якби поїхала зі своїми роботами на Західну Україну чи хоча б у Центральну, то особливо ними когось не здивувала б, бо там і своїх майстринь вистачає, а от у Донецьку я сприймалася зовсім інакше».

І хоч Віра Пантелеймонівна що тільки не розшиває, насамперед називає себе представницею рушникарства. Цим доволі рідкісним жанром народного мистецтва захопилася настільки серйозно, що стала збирати колекцію рушників із різних областей України. Втиральні, божничні, які вішають біля ікон, весільні, поховальні, які тільки можна.

Але тепер і з цим не розженешся. Адже метр рушникового полотна при ширині 50 сантиметрів коштує 87 гривень. Для майстрині з пенсією 1280 гривень та не набагато більшою у чоловіка, який усе життя пропрацював у сфері комунального господарства, це гроші невідомі. Притому, що народне мистецтво для Крупської ніколи бізнесом не було. Найбільша сума, яку виручила за один рушник, становила 50 доларів, коли австралієць українського походження придбав у неї два вироби.

Але справді всім незгодам на зло Віра Крупська дотепер не втомлюється привертати увагу до своєї творчості. Не так давно влаштувала персональну виставку у Дніпровській бібліотеці мистецтв.

А минулого року роботи Крупської отримали високу оцінку в Болгарії. У тамтешньому державному етнографічному музеї експонувалася виставка «Рушники Подніпров'я». Вона складалася з рідкісних та автентичних робіт. Це 52 рушники, вишиті руками 52 майстринь.

Особливий інтерес до такої виставки викликало те, що в державному етнографічному музеї Болгарії представлено більш як 4000 зразків вишивки, але рушників серед них практично немає — такі традиції у цій країні не розвинені, там більше вишивають скатертини, хустини, предмети одягу. Тому заголовки на сайтах на кшталт «Дніпропетровські майстрині підкорюють Європу» зовсім не здавалися перебільшенням.

Проте за такими урочистими подіями ніскільки не видно, якими є життєві будні триумфаторок. У Віри Крупської вони виявилися, справді, ворогу не побажеш. Хоча, здавалося б, у такому випадку слід говорити про життя, яке вдалося. Разом із чоловіком виростили трьох синів. Найстарший із дружиною цього року очікує п'яту дитину, у двох інших — продовжувачів роду, відповідно, двоє і троє. Разом, виходить, 10 внучень.

Однак двоє синів мусили повернутися жити до батьківської квартири. Але практично все зовсім не вражає зароблене (один працює вантажником, другий — різнорабочим на будівництві) мусять віддавати своїм немаленьким колишнім родинам.

Вода з ... повітря

Хоча до пори до часу Крупські кінці з кінцями зводили. Аж доки місцевий монополіст — доканал, який є структурним підрозділом державного підприємства «Придніпровська залізниця», не підняв нечувано тарифи на свої послуги. У підсумку родина, яка складається із чотирьох чоловік, мусить викладати щомісяця понад 700 гривень лише за воду!

Крупські, як не рахували, дотепер збагнути не можуть, звідки така колосальна для них сума могла взятися. Адже на родину з 4 чоловік нараховують 36 кубів води. Але ж один куб — це цілих 1000 літрів! Навіть якщо стару радянську ванну по вінця заповнювати, тільки 200 літрів буде. А якщо у цій ванні хоча б один член родини ніжитиметься хоча б раз на день, то всього-навсього шість кубів набереться. Але, по-перше, навіть у

Віра Крупська вишиває не тільки рушники, дитячий одяг чи краватки, а й портрети своїх улюблених героїв, зокрема Міхая Волонтира і Валерія Меладзе.

Фото автора.

такому випадку ванна заповнюється щонайбільше наполовину, а, по-друге, Крупські віддають перевагу економічній душі. Отож стільки води справді може взятися хіба що з ... повітря.

Проте водопостачальники такими підрахунками себе не переобтяжують. І справді, немов грим серед ясного неба виконавча служба поставила чоловіка народної майстрині, який є головним квартиронаймачем, перед убивчим фактом — 7200 гривень боргу тільки за спожиту воду. При цьому все зроблено, як кажуть, без суду і слідства. Та і який суд може бути, коли цей постачальник води жодних договорів із Крупськими, якими б усе було обумовлено, не підписував? Плати і все, інакше майно опишемо.

А з усього майна для Крупської виявилися найціннішим закінчені рушники і вишиванки, які ще недавно були експонатами українських та міжнародних виставок. Коли держвиконавцям про них сказала, подумала, що сприймуть це за

жарт. Вийшло навпаки — оцінювач, який має ліцензію на таку діяльність з транспортом та нерухомістю, виявився на всі руки майстром і склав відповідний акт. Крупська від цього і взагалі за голову схопилася, адже ціну своїх робіт, які дістали навіть міжнародне визнання, вважає значно вищою.

«Вони мало не матюкаються, а я співаю. Усім комунальникам на зло. Як це можна зреагувати на таке?» — розповідає народна майстриня.

За великим же рахунком, ця історія відомої у Дніпрі людини є доволі показовою і повчальною, адже постачальник житлово-комунальних послуг за нашого життя-буття часто-густо є монополістами, що таким поняттям, як здоровий глузд, себе не переобтяжують. От і заганяють пересічних українців у справжню кабалу, з якої виборотися все тяжче. А наші уряди, чи один, чи інший, цього вперто не помічають, сприймаючи своїми умами тільки одне словосполучення «підвищення тарифів».

САМОВРЯДУВАННЯ

Проти іміджевої цяцьки

Містяни не хочуть стели «Я люблю Черкаси» за бюджетні 300 тисяч гривень

Людмила НІКІТЕНКО

У Черкасах оголошено про збір підписів під петицією до міської влади проти встановлення в обласному центрі стели «Я люблю Черкаси». У соціальних мережах люди пишуть, що інфраструктурна новина про колективний вияв любові до Черкас ошелешила багатьох із них не лише тому, що про таке мало хто чув, а ще й тому, що той знак уже в роботі, а з народом ніхто не радився. Людей дивує, чому не було громадського обговорення, чому не озвучена експертна оцінка, чому народ просто поставили перед фактом.

Активні містяни почали обурюватися ще й тим, що 300 тисяч бюджетних гривень для стели вони б воліли спрямувати не на цю іміджеву цяцьку, бо, мовляв, без неї можна обійтися. Та й місце встановлення — неподалік Пагорба Слави і пам'ятного знака Небесній сотні, — переконані, вибране невдале.

«Стела «Я люблю Черкаси» має символізувати любов до міста якомога більшої кількості містян. Саме тому при розробці дизайну, виборі матеріалів та місця встановлення стели варто опитувати і врахувати їхню думку. Передувати цьому має дослідження про те, чи є такий об'єкт дійсно потрібний і актуальний саме зараз, адже на нього витрачають гроші громади. Якщо громада висловить бажання бачити подібний об'єкт у Черкасах, то його розробку варто проводити на умовах відкритого конкурсу, переможця якого обиратиме журі незалежних професійних експертів та сама громада шляхом голосування», — ідеться в оприлюдненому зверненні, під яким збирають підписи.

На озвучену у «Фейсбуці» думку черкашанки Вікторії Феофілової, котра представляє громадське об'єднання «Молода Черкащина», «чергове розчарування: момент, який міг би стати показником того, що міській владі дійсно цікава думка тих, хто любить Черкаси, перетворюється на демонстрацію «втулимо містянам що заохочемо за їхні ж гроші». Питання доцільності витрачання на це бюджетних коштів — окреме. Питання «чому не було відкритого конкурсу проектів» — окреме. А все разом — ганьба і прояв неповаги до черкашан».

У свою чергу, секретар Черкаської міської ради Олександр Радущкий заявляє в коментарі «Україні молодій», що 80% містян, котрі не такі активні у соціальних мережах, а зайняті буденними справами, коли вони на власні очі побачать стелу, схвально про неї відгукнуться. І вона стане, переконаний пан Олександр, ще однією візитівкою міста, біля якої будуть із задоволенням фотографуватися самі черкашани та гості міста.

«Не розумію, чому така агресія. Адже такі стели є у багатьох містах України. До того ж у Черкасах, і це всі бачать, активно ремонтують дороги, тротуари, влада не сидить склавши руки», — дивується пан Олександр і називає підняту хвилю з петицією про встановлення знака «Я люблю Черкаси» політичною грою, комусь дуже вигідною.

Обурення містян про місце встановлення стели неподалік Пагорба Слави секретар міської ради називає звичайною провокацією, вкинутою кимось до соціальних мереж, аби навмисне розбурхати людей. Про Пагорб Слави, уточнює він, не йшлося взагалі. І пояснює, стела стоятиме або у Долині Троянд, або у сквері Богдана Хмельницького, де так полюбують відпочивати черкашани.

«Ціна ж стели складається із кошторису, на який впливає вартість матеріалу, з якого вона буде виготовлена. Стела буде високою, тож повинна бути ще й безпечною для людей при будь-яких погодних навантаженнях, зокрема і вітрових. А це теж кошти», — підсумовує Олександр Радущкий. До того ж, підкреслює, розрахунків про кінцеву суму ще немає і якою вона буде, стане відомо по завершенні всіх робіт.

■ СТАНОВЛЕННЯ

Гра престолів-2

Як Українська церква виживала всупереч історичним обставинам

Микола ВИТРИХОВСЬКИЙ

Розкол Київської церкви і митрополії на Київську і Московську

Небезпека Візантії з боку Туреччини примусила її зробити спробу примирення між східним і західним релігійними центрами (Константинополем і Римом). Ось чому Флорентійська примиренська унія (1439 р.) була схвалена візантійським імператором, Царгородським патріархом і всіма делегаціями, крім двох, що представляли православні церкви сходу. Таким чином, Єдина вселенська християнська апостольська церква (ЄВХАЦ) повернулася на короткий термін до стану, що існував до роздору 1054 року. Митрополит Київський і «всєя Русі» від усієї Русі (України, Білорусії та Московщини — колишньої колонії Росії ще не було) Ізидор підписав заяву у Флоренції про ухвалення Флорентійської унії (1439 р.). Таким чином Київська митрополія, хоч і розділена кордонами різних держав (Україна і Білорусія перебували під окупацією об'єднаної Польсько-Литовської держави), але як єдине (духовно) ціле повертається, а не приєднується до ЄВХАЦ, яка була за часів князювання Володимира Великого, Ярослава Мудрого та його сина Ізяслава в Київській Русі. Після повернення Ізидора до Києва всі його вітали. В березні 1441 року він їде до Москви, де звертається з посланням до князів і церковної влад про повернення до ЄВХАЦ Московського царства (назва «Росія» ще не було).

Заце звернення наказом московського князя Василя II митрополита ув'язнили. З часом він втікає з тюрми до Риму, де вибирають його кардиналом, а згодом стає Вселенським патріархом у вигнанні.

Після Флорентійської унії кафедра Київської митрополії переноситься з Москви до Києва, де вона була до монгольської навали. Москва не визнає Флорентійської унії (1439 р.) і започатковує розкол Київської церкви і її митрополії. За наказом московського князя Василя II (Темного), але всупереч волі Константинопольського патріарха, українського та білоруського єпископату та духовенства скликано собор у Москві (1448), на якому місцеве духовенство проголошує московського єпископа Йону митрополитом Київським і Всєї Русі, хоча митрополита Ізидора цього титулу ніхто не позбавив. Українські, білоруські єпископи і духовенство в Соборі участі не брали, що зробило його неканонічним. Не визнає ухвали Собору про обрання Йони митрополитом і патріарх Константинопольський.

Таким чином Московська єпархія самочинно відокремилася від Київської митрополії. Юридично територіально обрала власного митрополита і поклала роздор (розкол) у Київській церкві і митрополії, яка до цього часу була єдиним тілом, хоч її терени належали різним державам. Москва укладає договір із Польщею, щоб вона не дозволила в'їзду митрополита кардинала Ізидора в Київ. Вселенський Константинопольський патріарх не визнає самовільно проголошеної Московської митрополії та її митрополитів, тому вони неканонічні.

Схилилися до Москви

У 1453 році Туреччина (турки) окупувала Візантію з Царгородським патріархатом і змусила його не визнавати ухвали Флорентійського Собору, що патріарх і зробив. Папа Римський після повернення кардинала і митрополита Ізидора з окупованого Царгорода (Константинополя) до Риму призначив його патріархом у вигнанні. В 1458 році Папа Євген IV переводить осідок (резиденцію) Київського митрополита з Мос-

кви до Києва, де він був до монгольської навали, і призначає митрополитом Григорія (не українця, болгарина?), оскільки Ізидор став патріархом у вигнанні, та визначає нову територію Київської митрополії (11 єпархій) на теренах Литовсько-Польської держави (Київська, Брянська, Чернігівська, Смоленська, Тувинська, Луцька, Володимир-Волинська, Берестейська, Перемишльська, Галицька і Холмська). Київська митрополія залишилася вірною Флорентійській унії, тоді як інші патріархати (Александрійський, Антіохійський, Срусамський і Царгородський) зреклися її під тиском турків. Після здобуття Московою патріархату 1589 року всі вони (патріархати) схилилися до Москви.

У 1461 році помирає митрополит Йона і на його місце обирають Теодозія, якого цар затвердив особисто, не просячи благословення Царгорода (що є неканонічним, незаконним), але з титулом уже московського і «всєя Русі» (без Київської). Це можна вважати офіційно початком Московської церкви (оскільки назви «Росія» ще не було). Царгородські патріархи, які відступили від Флорентійської унії (1439 р.) під тиском турків і далі вважають Київську церкву як одну з митрополій Царгородського патріархату, незважаючи на те, що вона залишалася в єдності з Римом.

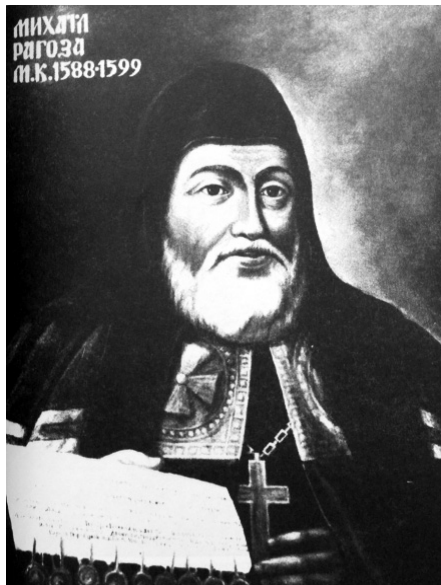
Після завоювання Візантії турками в 1453 р. Царгородський патріархат втратив захист православних правителів. Православну церкву переслідували внутрішні незгоди, часто підбурювані і керовані турецькою владою. Становище патріарха було нестабільним. У другій половині XV ст. патріархи змінювались 16 разів. У XVI — 22 рази, у XVII — 54 рази. Брак послідовності в поведінці грецьких кіл та практиковані ними компанії підкупів деморалізували духовенство і віруючих. Поступовий занепад Царгородського патріархату та погіршення життя Київської митрополії (КМ) під окупацією Польщі в XV столітті звели зв'язки між КМ і Царгородом до формального мінімуму. Відсутністю чіткого підпорядкування і захисту КМ Царгородським патріархатом скористалась Польща, яка не хоче виконувати і визнавати умов Флорентійської унії, бо в окупанта — свої цілі. Ось чому польські магнати, шляхта, державна влада, езуїти одержали повну свободу дій. Почався наступ: економічний, соціальний, політичний, національний, культурний і, зрозуміло, релігійний.

Полонізація українців

Вони (окупанти) зайняли величезні простори із сотнями сіл, десятками міст, посіли найвищі посади в адміністрації (воеводи, старости тощо). В Україну посунула дрібна шляхта, щоб збагатитися. Польща почала активну полонізацію українців, передусім шляхти та духовенства. Багато княжих родів, якими славилася Польща, були українцями. Вони протягом XVI століття перейшли на латинський (римський) обряд та стали поляками.

Тодішній архімандрит Дерманського монастиря Іван Дубович писав: «Багато визначних руських (українських) шляхтичів лише тому переселилися до римської Церкви, бо в цілій українській церкві не було кому повірити безпечно свої совісті та не можна було ніде дістати духовного корму для душі».

Українська шляхта змушена була посилати своїх дітей до польських шкіл, зокрема єзуїтських, бо українських не було. На жаль, вихованці цих шкіл пе-

У червні 1590 року Київський православний митрополит Рогоза скликав Синод, на якому єпископи висловилися, що далі неможливо терпіти господарювання царгородських патріархів, тому що вони розглядають Україну, як джерело великих доходів своєї патріархії і втручаються в організаційні питання митрополії на її шкоду.

реходили в польський табір. Занепад національної освіти і відповідно Української православної церкви (УПЦ), моральний стан її духовенства поєднані з браком освіти та неучтв, не мали можливості протистояти антиукраїнському наступу Польщі. Що робиться далі з бездержавністю України і безправ'ям його народу? Князь Острозький заснував Острозьку академію — вищий навчальний заклад, щоб мати освічених людей, зокрема священиків. Духовенство зрозуміло, що виходом із цього положення може бути повернення в лоно материнської Церкви, яка була за князювання Володимира Великого і Ярослава Мудрого — ЄВХАЦ. Подальші події пришвидшили реалізацію цієї ідеї.

У червні 1588 року Константинопольський патріарх Єремія II повертається з чотирирічного заслання на острові Ражоському і вирушає до Смоленська, а далі до Москви. На Московському церковному синоді 26 січня 1589 року під тиском князя Федора вимушено підписується визнання Московського патріархату. В липні цього ж року їде до Польсько-Литовського королівства, щоб підпорядкувати собі Київську митрополію і наводити свої порядки. Без церковного Собору усуває митрополита Онисифора Дівочку, що є порушенням канонів (церковних законів), та ставить на його місце Михайла Рогозу, як «Митрополита Києво-Галицького і всієї Русі», а також призначає Луцьким єпископом Кирила Терлецького і робить його своїм екзархом. Раніше ця функція належала митрополиту. Підтримує Старопріп'їйські братства в суперечці і в протигагу єпископам (чого немає ні в греків, ні в московитів (москалів): наділяє їх правами контролю над єпископами і митрополитом. Нависла велика небезпека для Української церкви внаслідок орієнтації східних патріархів на Москву, царі якої їх тепло вітали, допомагали, щедро винагороджували і використовували. Ці візити відбувалися в Польське королівство, що давало змогу контактувати з Українською церквою і при цьому виконувати «доручення», шпигунство як російського (московського) царя, так і турецького султана. А найголовніша загроза Московського патріархату — позбавити Київську митрополію автономії і приєднати її до Москви.

Руйнація внутрішньої організації митрополії, недовіра до її єпископату та загроза з Півночі були вагомими чинниками, що прискорили повернення Києва до ЄВХАЦ із центром у Римі. Апостольська церква зрозуміла, що після завоювання Царгорода турками та невдачі Флорентійської унії, відновлення загальної «Унії» всіх східних церков одночасно стало неможливим. Ось чому Рим прагнув поступового об'єднання з окремими церквами Сходу, зокрема Київською, яка не зреклася Флорентійської унії. ■

■ БЕРЕСТЕЙСЬКА УНІЯ

Утворення Київської унійної православної помісної церкви

Ідея Берестейської унії є продовженням Флорентійської (1439 р.), яка виникла на Східній Україні (а не Західній) та вкотре відновила дружні стосунки між українською Київською православною церквою і Римом. У червні 1590 року Київський православний митрополит Рогоза скликав Синод, на якому єпископи висловилися, що далі неможливо терпіти господарювання царгородських патріархів, тому що вони розглядають Україну, як джерело великих доходів своєї патріархії і втручаються в організаційні питання митрополії на її шкоду. Синод заявив, що він визнає головою ЄВХАЦ Папу Римського, як і визнавала православна церква за князювання Володимира Великого і Ярослава Мудрого до розколу 1054 року, але без посередництва Царгородського патріархату і зупиняє з останнім свої зв'язки. Про це було повідомлено Папі Римському.

Умови, на яких повертається Київська церква (КЦ) під безпосередню юрисдикцію Риму, доручили опрацювати єпископам Іпатію Потію і Кирилу Терлецькому, продискусовано на черговому Берестейському Синоді 3 червня 1595 року і підписано митрополитом та єпископами. 23 червня 1595 року Іпатій Потій і Кирил Терлецький, що раніше прибули до Риму, вручили Папі Клименту VIII заяву про визнання його Головою ЄВХАЦ і листа з умовами — вимогами, на яких вони повертаються під юрисдикцію Риму.

Серед них, зокрема: Зберігається східний обряд і звичаї Української церкви; Зрівняння у правах православних єпископів із польськими (крім єпископа він є ще сенатором); Утворення Київського архієпископства незалежного від усіх патріархів і з'єднаного з Римом; Достойнства митрополита, єпископа чи інших духовних санів не давати людям іншої нації чи релігії окрім руської (української) і грецької; Жонаті священики (щоб не обмежувати доступу обдарованої молоді в духовні заклади та позбавляти природного інстинкту продовження роду і втрати генофонду). Розрив із Царгородським патріархатом; Будуть повернені церковні мастки, загарбані латинниками; Буде заборонено перетягувати українських вірних на латинський обряд.

Усього вимог (артикулів) було 33. Після прийняття присяги на Євангелії, вони поставили свої підписи на з'єднання церков від імені єпископів, які їх делегували до Риму: архієпископа — митрополита Київського — Галицького та «всєї Русі» Михайла Рогоза, Григорія архієпископа Полоцького і Вітебського, Йона Гоголя, єпископа Турівського, Михайла Копистянського єпископа Перемишльського і Самбірського, Геодона, єпископа Львівського та Діонісія Збіриського, єпископа Холмського. Папа завершив акт з'єднання церков Булою.

Була є основним канонічним документом Берестейської унії, що визнала устрій Київської церкви як Помісної автокефальної (автономної) української православної церкви у злуці з Римом. Римський унійний акт вимагав синодального схвалення (ратифікації). Митрополит Рогоза скликав Синод 6 жовтня 1596 року в Бересті, разом з усіма єпископами України вони ратифікують (схвалюють) унію. Перемишльський і Львівський єпископи з намови князя Острозького не підписали Унії і тим самим у майбутньому зберегли умови для виникнення конфесійності в Українській православній церкві. Наступники їх — Перемишльський і Львівський єпископи — через сто років приєдналися до унії. Але за цей час наші сусідні нашими ж руками (недалекоглядність і особисті інтереси двох єпископів) встигли (зуміли) поділити нашу церкву як єдине духовне ціле нашого народу, що продовжується донині. Ці два єпископи зробили великий гріх перед українським народом і Богом, про що треба голосно говорити, щоб віряни знали правду.

Сподівання певних польських кіл на те, що після Берестейської унії легше буде латинізувати та ополячувати українців не справдилися. Унійна православна церква пішла шляхом самостійного розвитку з усіма ознаками національної помісної церкви. Вони частіше розглядали унію як початок кінця панування польської держави в Україні. Литовський канцлер Лев Сапіга писав, що «Унія не принесла ніякої користі Польщі, а навпаки, спровокувала багато нещастя і заколотів». Унія врятувала український народ від суцільної полонізації і пізніше від русифікації, а його церкву від приєднання до польсько-римо-католицького костюлу і Московської православної церкви (МПЦ). Папа Климент VIII після унії вимагав від польського короля, щоб українські унійні єпископи мали рівні права у світській владі і в державі та Соймі. Унія зробила КЦ незалежною від світської влади, яка панувала в державі і раніше безпосередньо впливала на митрополита і єпископів. Духовенство, позбавлене залежності від світської польської влади мало можливість боронити рідний народ від кривд чужинців, зокрема влади. Після унії КЦ залишилась православною (унійною православною) без змін у Богослужіннях, обрядах, традиціях і одночасно була захищена від впливів Царгородського і претензій на неї Московського патріархатів. Сьогоднішня Українська греко-католицька церква є Унійною православною помісною церквою і про це теж треба говорити.

ПОГЛЯД

Роздуми біля вітража, або Сучасне минулого

Чому, прощаючись з ідеологією комунізму, варто зберегти артефакти історії

Інеса АТАМАНЧУК
Запоріжжя

Навіщо нищити, не встигнувши зрозуміти?

Україна важко й повільно позбавляється пам'яток тоталітарної доби, залишаються порожні постаменти. Знайти альтернативу знесеному (демонтваному) — дорога і відповідальна справа. А вже місто — живий організм, його архітектурні форми співзвучні моменту створення і опираються змінам — принаймні порушенням пропорцій, гармонії і логіки.

Найшвидша і найпомітніша антикомуністична акція — просто зішкребти декор радянських часів. Так іде «боротьба з символами, а не з ідеологією», — як зауважив нещодавно художник Олександр Ройтбурд.

У Запоріжжі зірками, серпами та молотами прикрашено квартали 1950-х років — цю частину міста будували під керівництвом учня Весніних Георгія Вегмана.

У Києві, у провулку Георгіївському, вийшовши з архіву СБУ, я натрапила на будинок, символічно вкритий радянською символікою. Зірки, як амулети, прикрашають віконні лиштви — будинок за проектом архітектора Йосипа Каракіса будувалася для співробітників НКВС. Чим не об'єкт для декомунізації?

Але чи можна дорікнути архітектору на те, що він був змушений робити всупереч собі і під загрозою всемогутнього НКВС — у п'яти хвилинах ходи звідси їхнє місце роботи?

На місці нинішнього будинку по Георгіївському провулку, 2, неподалік Софійського собору, стояла зруйнована в 1934-му Георгіївська церква. І Йосип Каракіс, проєктуючи житловий будинок, зберіг фундамент церкви у спокої — над його залишками облаштовано сквер.

Минуле можна скільки завгодно долати, скасовувати, нищити, але воно відгукнеться в сьогоденнішньому корінням, своєю неминучою присутністю. Прощаючись з ідеологією комунізму, варто зберегти артефакти історії. В ортодоксально написаних картинах побачити об'єктивний зміст, який переважає ортодоксальність, виходить за її межі. В історії виявити факти, що пояснюють сенс. Чому ми так боїмося свого минулого? Навіщо нищити, не встигнувши зрозуміти?

Не прибрати б те, що пам'ятає сутність свого часу, що може пояснити — чому ми такі...

Майже сто років тому більшовики були ще більш поспішні: декрет РНК «О снятии памятников, воздвигнутых в честь царей и их слуг, и выработке проектов памятников Российской Социалистической Революции» був опублікований через п'ять місяців після жовтня 1917 року. Не заглядаючи через нинішні кордони, подивимось на Київ літа 1919 року: «...Постановили снести памят-

Новокаховський Палацу культури. Фото надані автором.

ники Александру II, Николаю I, Кочубею и Искре, графу Бобринскому, генералу Дрентельну, бюст Столыпина в Лавре. Попала в список и фигура архангела Михаила на здании городской думы — как эмблема религиозного характера». (З книги С. Машкевича «Два дня з історії Києва»).

Не прибрати б і зараз те, що пам'ятає сутність свого часу, що може наочно пояснити — чому наше минуле таке. Чому ми — такі? Вже не перший раз історію

Степана Фалдзинського, який його і створив на піщаних берегах Дніпра. Перший архітектор Нової Каховки Юрій Наседкін знався і розумівся в мистецтві, був близько знайомий із художниками Деревусом, Бурачком, скульпторами Макогоном і Лисенком, малював і писав аквареллю. Юрій Костянтинович проєктував розкішну новокаховську набережну. Будівництво Нової Каховки відбувалося під наглядом Інституту монументального живопису і скульптури

Знищувати мистецтво безглуздо. Невже ми не знайдемо потрібних слів, щоб пояснити, звідки ці образи, як і чому вони з'явилися?

підлаштовують для зручних пояснень. Як писав філософ Августин Блаженний, замість минулого, сучасного та майбутнього, точніше було б говорити «сучасне минулого, сучасне майбутнього».

Минуле мого рідного міста недовге, але вже є. Рік народження — 1952-й. У дитинстві моєму все в Новій Каховці здавалося ідеальним. Парк уздовж усього міста, червоні канни, зелені квадрати скверів, фруктові дерева на вулицях... Піщані пляжі, в які немов перетікає парк. Двоповерхові будинки центральної частини міста викликали заздрість — там просторі двори, палісадники під вікнами, до школи йти п'ять хвилин.

Проживши в Новій Каховці молоді роки, ми досі зберігаємо в собі цей еталон гармонії, затишку, зручності. Розуміння архітектурного ансамблю, цілісності Нової Каховки прийшло пізніше. І цим еталоном ми, що вирости в Новій Каховці, міряємо інші міста. Третя школа — виявляється побудована за проєктом того ж Йосипа Каракіса! І таких всього кілька в Україні. Палац культури зводили під пильною увагою письменника Олександра Довженка. Капітальна забудова міста — всупереч економній лінії партії — відбувалася під контролем Сергія Андріанова, який після відновлення запорізького Дніпрогесу був начальником будівництва нового «Дніпробуду» та міста Нової Каховки. Парк новокаховський названий на честь

при Академії наук УРСР. Тут працювали художники, митці, монументалісти, які зробили вигляд нашого міста унікальним.

Хтось із художників знітився, хтось розкався. Хтось замовк на час

У списку художників, чия творчість пов'язана з Новою Каховкою, — Альбін Гавдзинський, що подарував місту близько трьохсот своїх картин, учень Олексія Шовкуненка Леонід Чичкан, учень Федора Кричевського Борис Піаніда, колишній запорізький художник і поет Юрій Сагайдак... Київські, одеські, херсонські художники Тетяна Хвостенко, Віктор Севец, Олексій Попов, Іван Ботько, Данило Дзевановський, Василь Мироненко, Юрій Скоріков, Григорій Довженко. Іменами запорізьців Олексія Бурлая, Григорія Соколенка я доповнила цей список за спогадами, їхніми власними або сучасників. І пошук триває.

Борис Миколайович Піаніда розписував плафон актового залу втраченого в первинному своєму вигляді новокаховського Палацу культури. Григорій Авксентійович Довженко розробляв орнаменти і технологію декору будівель.

У виданні «Зодчество Украины» 1954 року Новій Каховці присвячено кілька абзаців. У ній Г. А. Довженка помилково або навмисно названо О. Довженком. Але поетично описана

Нова Каховка будується. 1953 рік.

спільна робота художника і архітектора Зеньковича на Літньому театрі: «Умелое применение монументально-декоративных средств майолики, украинского народного орнамента, малых архитектурных форм, удачная цветовая гамма помогли архитектору Зеньковичу и художнику Довженко полнее раскрыть их художественный замысел и придать сооружению тот своеобразный жизнерадостный колорит, который так замечательно гармонирует с богатой зеленью, голубым южным небом и водными пространствами Днепра».

У цій монографії я побачила ще одне призабуте прізвище — Мизін, Олександр Мизін. І далекий відгомін бойчукізму доповнив образ Нової Каховки як місця творчого притулку людей, що пережили репресії, але їх не забули. І Григорій Довженко, і Олександр Мизін оформляли разом із Михайлом Бойчуком Селянський санаторій ВУЦВК у Хаджибейському лимані під Одесою.

Михайло Бойчук працював у техніці «вічного живопису», взявши за основу українські національні мотиви та переосмисливши настінну візантійську фреску. Творили бойчукісти не на полотнах, а на великих просторах, на стінах, чим несподівано прийшлися до вподоби радянському ладу. Потрібно було все масштабне, монументальне, доступне за змістом, здатне впливати на свідомість народних мас. Згодом виявилось, що бойчукісти пишуть не тією мовою, якої від них очікували. За формалізм, націоналізм, за безглуздом звинуваченням у шпигунстві були розстріляні Михайло Бойчук, його дружина Софія Налепінська-Бойчук та троє найближчих, найталановитіших соратників — Іван Падалка, Василь Седляр, Микола Касперович. Було знищено безліч картин, обідрали фрески в Луцьких казармах і ще на кількох об'єктах у Києві — їх зараз можна побачити хіба що на кількох чорно-білих фото. Знищено розписи Селянського санаторію ВУЦВК, Харківського Червонопрапорного театру... Хтось з уцілілих художників знітився, втратив свій голос у мистецтві. Хтось розкався. Хтось замовк на час.

Дитячий садок, оздоблений різьбленням по сирому тиньку за малюнками Григорія Довженка.

Нехай ця музика звучить...

Повернення до монументального мистецтва Григорія Довженка й Олександра Мизіна в Новій Каховці — продовження традиції Михайла Бойчука, вільне або мимовільне, таємниче та мовчазне у той час.

Згодом Григорій Довженко показав молодому художнику Григорію Соколенку фотографії втрачених розписів і картин Михайла Бойчука, Миколи Рокицького, Сергія Колоса... Знайомі імена я зустріла на виставці «Спецфонд» у Національному художньому музеї — там у 2015-му показали роботи репресованих художників, що зберігалися у спеціальному фондї з 1937-38 років, переживши декілька спроб знищення.

Михайло Бойчук (отримав європейську академічну освіту в Кракові, визнаний за індивідуальний стиль у Парижі) говорив своїм учням: «Починаючи нову епоху в мистецтві, в пошуках шляхів ми не повинні зупинятися на одному, ми повинні в художній спадщині всіх віків і народів відшукати довершені твори, прочитати їх, проаналізувати їх — подібно до музиканта, який програє музичні твори минулих часів».

Музика минулих часів збереглася в Новій Каховці у вигляді орнаментального оздоблення будинків, у розписах і мозаїках Літнього театру і у вигляді затьмареного ідеологічною символікою, але від цього не менш яскравого вітражу. Він зроблений за ескізом Олександра Мизіна ризькими майстрами у 1952 році. Вітраж поки цілий. І його можна відновити. Він, разом зі збереженим декором, виконаним Григорієм Довженком, — єдиний артефакт часів колишнього вигляду новокаховського Палацу культури. Нової Каховки, яку бачив Олександр Довженко, коли ходив її новими вулицями, збираючи враження для «Поєми про море».

Невже ми не збережемо цю музику? Хай звучить. Нехай місто існує. Знищувати мистецтво безглуздо. Невже ми не знайдемо потрібних слів, щоб пояснити, звідки ці образи, як і чому вони з'явилися? Розповісти, хто жив і творив поруч із нами у двадцятому столітті? ■

Валентина САМЧЕНКО

■ TAKE KINO

Андрій Кокотюха: Є глядач, з яким погано працюють

Як Шевченкову «Катерину» адаптують на сучасний лад, переосмислюють поняття «москаль» й про інші тонкощі телевиробництва, розповідає сценарист і письменник Андрій Кокотюха

Андрія Кокотюху знають, швидше, як письменника, аніж як сценариста. Бо літературний доробок автора справді вагомий — 57 книжок, серед яких останні, що тішать назвами любителів Львова: «Привид із Валової» та «Адвокат із Личаківської». Портфоліо сценариста дещо скромніше. Але 45-річний Андрій активно працює на цій ниві. Історичну драму «Століття Якова» за мотивами однойменного роману живого класика Володимира Лиса та мелодраму «Катерина» за мотивами поеми Тараса Шевченка — сценарії яких на замовлення каналу написав Кокотюха — скоро покажуть в ефірі «1+1».

Сценарії з шухляди

■ Андрію, ви вже десь казали, що була б можливість, займалися б лише написанням сценаріїв. Чим сценаристом краще бути, ніж письменником?

— Сценарій — живий організм, він увесь складається з дії. Тут заборонена законами драматургії домінація форми над змістом. Я люблю вигадувати історії. Сценарій — історія в чистому вигляді, де нема «літературних» прокладок між епізодами, кожен новий рухає наступний. Від письменників в Україні чомусь таких історій не вимагають. Хочу, аби мої книги читали так, ніби дивляться фільм. Тож як сценарист я насправді більше затребуваний.

■ Спочатку ви писали сценарії телепроектів. Цей стартовий майданчик чим прислужився, коли пишете кіносценарії?

— Спочатку я писав сценарії фільмів та серіалів, які не були втілені. Я працюю у цій галузі вже 18 років, і зараз переглянув архіви. Створеного, але не знятого — набагато більше.

■ Поштовхом активнішого розвитку українського кіно, як не прикро, стала видима агресія Росії проти України. Втім кіноіндустрія РФ завуальовано продовжує відстоювати свої інтереси в наших ефірах. Що ще треба зробити, щоб українська продукція з'явилася у достатній кількості у вітчизняних ефірах?

— Визначити, що таке «українська продукція». Визначитися, що нема поганих сегментів, є глядач, з яким погано працюють. Ризикувати, помилятися, виправляти помилки. Ну і ринок має бути.

■ Основними замовниками виробництва українських фільмів і серіалів, можна вважати, стали телеканали. Як сприймаєте закиди, що знімають у нас переважно все ще для глядача з проросійським мисленням у голові?

— Закиди до кого? Я сам закидаю це окремих виробників, регулярно про це пишу. Проте чи має це результат? Якщо десять років російське подавалося в Україні, як «наше кіно», відлучити деяких менеджерів від проросійської орієнтації складно. Найцікавіше, що глядачам, на якого вони кивають, мовляв, це люди хочуть таке дивитися — все одно. Якщо маркер — мова, то аудиторії, яка звикла до російських серіалів, справді зручніше, коли персонажі говорять російською. Та на цьому «проросійськість» саме глядача здебільшого завершується. Бо наші люди хочуть бачити кіно про Київ, Харків, Львів, Одесу, загалом — про Україну в кадрі, про наші реалії. І мова не означає орієнтації — таки справді сила звички.

Андрій Кокотюха.

Зйомки «Катерини».

Натомість частина менеджерів, котрі приймають рішення, боються саме персоніфікації. Адже треба схвалити історію про Україну, з питома українським контекстом — взяти на себе відповідальність за зміст. Чим підкуповує російське? Безвідповідальністю. Ось почне Україна купувати історії з українським контекстом — і все буде добре для кожного з нас.

Позитивно варто оцінювати роботу тих українських каналів, котрі націлені виробляти продукт мінімум для внутрішнього використання, максимум — з прицілом на європейського глядача. Думаю, «Століття Якова», «Катерина», «Чорний ворон», заплановані каналом «1+1», будуть цікаві українцям. Це точно не для Росії. Чи для Європи? Покаже час. Причому дуже скоро. Судити можна буде вже за результатами нового телевізійного сезону. Однозначний позитив: канали входять у смак власного виробництва.

■ Ви написали сценарій до чотирисерійної мелодрами «Катерина» за мотивами поеми Тараса Шевченка. Наскільки відповідально працювати з класикою?

— У «Катерини» дуже цікава історія. 2008 року сценарій отримав третю премію «Коронації слова» як повнометражний фільм. Коли минулого року канал «1+1» почав шукати україноцентричні історії, я на удачу запропонував «Катерину». Сценарій адаптували для телесеріалу, додалися нові сюжетні лінії. Ми працювали на результат: зберегти загальну ідею — адаптувати Шевченка на сучасний лад. Класику можна і треба адаптувати до нашого часу. Бо проблеми лишаються: зражене кохання, соціальна нерівність, розбіжності між містом і селом, можливість для реалізації не рівні, а різні.

Для мене важливо, що в «Катерині» зберігся конфлікт між консервативним та вільним світами. І вільний світ показано не ідеальним. У Катерині, за сюжетом, є вибір: ідеальний світ, де все розплановано на роки вперед, де все передбачувано, чи ре-

альний, в якому набиваєш гуді. Цікаво, що у сучасній «Катерині» буде переосмислено поняття «москаль». У часи Тараса Шевченка «москалями» називали військовослужбовців російської армії, а «віддати у москалі» — значило «забрати у солдатів». У більш широкому значенні «москаль» — це була свого роду чужа людина, що виходила за рамки певного соціального середовища. І фраза «кохайтесь чорнобриві, та не з москалями» означає — жити розмірено, у своєму соціальному середовищі, і закохуватись у ту людину, до якої полинуло серце.

Логіка подій має бути залізною

■ Писати сценарій до свого «Червоного» — це якось законірно. Сценарій на твір іншого письменника писати складніше чи простіше? Питаю про «Століття Якова».

— Писати сценарій взагалі справа не з легких. Тут недопустимий потік свідомості, логіка подій мусить бути залізною, слів — мінімум, дії — максимум, якщо в епізоді нема конфлікту — епізод бракований. Це так, між іншим.

Коли йдеться про «Століття Якова», відчуваю в рази більшу відповідальність. Адже працюю з твором шанованого колеги. Так скажу про всі твори, вже кимось написані. Я знайомий із Володимиром Лисом, але є незнайомі автори, романи яких адаптую для кіно. Відповідальність, повторюся, величезна. Колеги вистраждали кожне слово, воно для них сакральне, щось означає, часто — дуже особисте. Тут приходить майстровий і все міняє на догоду законам кіновиробництва та за правилами підручників із сценарної майстерності. Авторам, думаю, наперед не подобається результат. Вони щиро впевнені: сценарист рулить процесом, на який копил напише — так і буде. З цим треба змиритися, прийняти цю даність і жити далі.

Між іншим, якщо комусь довірять адаптувати щось моє, я не проти вільного поводження з твором. Важливі не речення, а закладена в твір ідея.

■ Чим сценарій до драми

Катерина (Валерія Ходос) та її мати (Наталія Сумська). Фото каналу «1+1».

«Століття Якова» відрізняється від першоджерела?

— Роман стрімкий, короткий, телеграфний, при цьому — майже без діалогів. Тож події, описані Володимиром Лисом, треба було зупиняти, ділити на епізоди й населяти персонажами. Переважна більшість діалогів написана з нуля, хоча також максимально використано те, що є в першоджерелі. Найскладніше для мене традиційно працювати над любовними лініями й пов'язаними з цим епізодами. Окремо з'явилася лінія єврейської родини, яка тримала в селі шинок. Автор показує шинкаря Гершеля на початку, потім він зникає. Я вирішив: для серіалу такий наскрізний персонаж важливий.

■ Чи допускаєте вплив автора на екранізацію? Чи все ж таки екранізація «Століття Якова» — це самостійний продукт?

— Автор може вплинути на екранізацію в трьох випадках. Перший: він сам її оплачує, а отже, диктує умови. Другий: такий пункт прописаний у договорі, коли автор продає права на екранізацію. Третій: якщо автор знайомий із процесом кіновиробництва та має на нього реальний вплив. Книга та фільм — два окремі художні, не побоюся цього слова — мистецькі твори. Відомо, що Кену Кізі не сподобалася екранізація Мілошем Фор-

маном його роману «Над гніздом зозулі». Маємо класику світової літератури та оscarоносна кінокласику.

■ Яких відгуків очікуєте на екранізацію? Найімовірніше, після показу картини виникне дискусія про історичну й художню цінність...

— Художній фільм — не документальна розвідка. Дискусія може бути хіба смакова, коли екранізація не виправдає чіхось окремо взятих очікувань. Тоді буде дискусія з незадоволенням. А це — не дискусія, лиш вислуховування монологу. Звісно, дискусії хочеться, але лише в координатах саме художнього кіно, серіалу, режисерських рішень, оцінок, де ми вгадали з лінією, а де «просіли».

«Нарешті написано людською мовою»

■ Особливістю роману Володимира Лиса є використання польського діалекту. Чи збережуться він в екранізації?

— Діалект там не в діалогах, яких, повторюся, мало. Те, що є, в сценарії лишилося. Загалом автори найперше дякували за мову діалогів: «Нарешті, пане Андрію, написано людською простою мовою, так, як насправді говорять».

■ Які ваші враження від роботи з акторами Станіславом Бокланом, Романом Луцьким, які грають роль Якова Платоновича різного віку?

— Станіслав Боклан уже грав в екранізації мого твору «Легенди про Безголового». Роман Луцький, без перебільшення, стане одним з перших реальних зірок нового українського кіно. Він багато знімається, готується до виходу декілька фільмів із ним. Професіонали обоє, високого класу.

■ Як охарактеризуєте роботу акторів на знімальному майданчику «Червоного»? Що найбільше запам'яталося?

— Дике, шалене, непереборне бажання нарешті знятися в українському фільмі, та ще й розрахованому на масового глядача.

■ Чи працюєте зараз над новими сценаріями? Яка тематика?

— Працюю. Переважно — гостросюжетні драми на історичному фоні. Набив трошки руку на мелодрамах. Десь поруч — детективи.

■ Чи вважаєте гідною оплатою роботу сценаристів в Україні? Ваш основний прибуток — від письменницької діяльності чи за написання сценаріїв?

— Моя робота — писати. Це тяжка фізична праця руками. Гідна оплата — поняття, яке входить до десятих найбільш нез'ясованих, причому займає верхні позиції. Чим міряти рівень оплати? Жалуванням українського бюджетника чи сумою, яку випливають у контракти голлівудським сценаристам? Обмежуся відповіддю: всі свої гроші я заробляю, а не краду. ■

НОМІНАНТ

Довіра в рамках розуміння

Гімнастика для розуму

Костянтин РОДИК

Для суспільства, що страждає на затримку росту, чи не кожна перекладена книжка — як необхідний для виходу з кризи вітамін. Лише потрібно, аби «фармацевти» — літературні аналітики — правильно позиціонували його у схемі одужання. Ось до прикладу простенька, на перший погляд, книжечка: Карло Марія Мартіні, Умберто Еко, «У що вірять той, що не вірять» (Жовква: Місіонер).

Це діалог між кардиналом та чільним публічним інтелектуалом із теми, що винесена в заголовок. Цікавлять їх не тлумачення церковних канонів й навіть не популяризація віри. І вже поготовто не контрверсійна сутічка церковного ієрарха та начитаного мирянина — бо Умберто Еко, рейтинговий професор семіотики (науки про символи) й водночас автор світових інтелектуальних бестселерів, виховувався у ревному католицькому середовищі; ще в дорослому віці дотримувався загальних ритуалів, а тоді не те що став атеїстом, а схилився до віри у неусобленого (тобто, нерелігійного) Бога.

Віра тримає людину в цьому світі, вважає Еко, — недаремно більшість його романних персонажів гинуть саме через зневірення. Але у що саме вірує «нецерковна людина, яка не визнає особового Бога» (К.Мартіні)? Забігаючи наперед: наприкінці книжки видавці дали змогу висловитися за приводу дискусії іще кільком відомим інтелектуалам. Так-от культовий італійський актор Вітторіо Фоа зазначив: «Порівняння існує не між віруючими і невіруючими, але у способі вірити і не вірити».

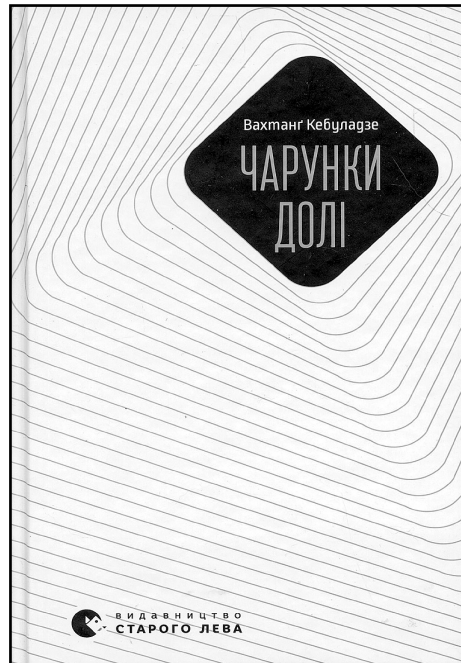
Але наша книжка — це й не схоластичні розважання про ті способи. Більш за те, архієпископ Карло Мартіні заявляє: «Я не філософ і не богослов», — тобто, презентує себе лише церковним високопосадовцем. Тож іхню дискусію можна означити як розмову держслужбовця з експертом. І коли подібне спілкування не спричинює прихована політична PR-пружина, співрозмовники говоритимуть про конкретні проблеми реальних людей. В нашому випадку про

політзамовлення не йдеться через вищій за будь-які підозри склад акторів: за довге наукове й літературне життя Умберто Еко ніхто не кинув йому й півнятку щодо «джинси», а невідомого нашому читачеві візаві метр рекомендує так: «Є люди, інтелектуальний капітал яких міститься в їхньому ж імені, яким вони підписують свої ідеї». Тож, для нього Мартіні тут не кардинал, а глибоко поважаний співбесідник.

Отже, обговорення проблем «простих людей». Ясна річ, то не побутові проблеми — йдеться про те, що утримує невірянина від сповзання у тваринний стан внаслідок «сумної покірності обставинам сьогодення» (К.Мартіні). На чому ґрунтується довіра, а на чому — ненависть, і чи можливо між цими крайнощами знайти порозуміння? Коли «кожну людину розглядати як самоцінну і недоторканну реальність», — вважає кардинал, — можна і треба: «Принципи різних релігій можна поєднати і відрікати від своєї релігії для цього не обов'язково».

Аби читач зрозумів рівень креативності авторів діалогу, згадаю обговорення статусних проблем жінки. Ієрарх каже щось май-

же «еретичне»: «Всупереч законам свого часу, Христос чітко дав зрозуміти, що жіночий рід нічим не гірший від чоловічого. Це факт, з якого Церкві ще належить взяти корисні уроки, не думаю, що ми вже усвідомили це послання Христа в усій його глибині». А вчений подає таке бачення проблеми абортів: «Які коли з можливості людини виходить людина?.. Існує процес, який завершується чудом — появою на світ дитини. Ми не можемо визначити, до якого моменту можемо вливатися в цей процес, а коли це право втрачаємо, не можемо про це й сперечатися. Отже, оскільки винести рішення неможливо, мати мусить сама вирішувати, чи ризикувати їй перед Богом чи перед судом власної совісті й людяності».

В одному місті кардинал бідкається, чи не заскладно виходить балачка, на що професор відповідає: «Не страшно, якщо колись наша розмова буде видаватися замудрою: ці люди, правдоподібно, звикли думати простими термінами «одкровення» масмедіа, які передбачувалися за визначенням. Що ж, нехай вчать думати по-справжньому: жодна загадка легко не відкривається». І в цьому — окрім усіх посутих міркувань-цікавинок — великий урок українському читачеві, котрий позбавлений спостерігати подібні інтелектуальні ток-шоу вдома.

Книжка «У що вірять той, хто не вірять» випущена одним із найбільших італійських видавництв, міланським «Бомпіані». А до того діалог удвоєж кілька місяців публікувався у популярному серед мислячої публіки часописі «Ліберал». В Україні відсутні обидва варіанти: як пресові, так і книжкові векторні діалоги. А вони ж україні потрібні для деміфологізації масової свідомості, оскільки єдиною передумовою вільного суспільства є критична маса громадян із незасміченим інтелектом. А «справжнє звільнення — це звільнення від символів», — значить автор іще однієї дотичної теми книжки Вахтанг Кебуладзе (Чарунки долі. — Л.: Видавництво Старого Лева).

Професійний філософ ризикнув випустити збірку популярних есеїв — за прикладом свого колеги Володимира Єрмоленка, чия книжка «Далекі близькі», видана там само, торік стала лавреатом Всеукраїнського рейтингу у царині гуманітаристики. «Чарунки долі» — путівник ідеями, котрі впливають на наше сьогодення. Автор намагається максимально дистанціюватися від емоційних оцінок та дидактичних репрезентацій, бо розуміє: «Процес писання є спробою уникнути влади панівних наративів, здобувши при цьому визнання. Але в самій цій спробі криється пастка: той, хто отримав визнання, сам стає одним із творців панівного наративу... Ми звикли до того, що наратив цікавий лише у двох випадках: він або домінує, або за-

речує домінуючий наратив, приховано чи відверто зазіхаючи на домінацію. Отже, цікаві лише радикальний консерватизм і радикальний нігілізм. Виявляється, що цікаве лише насильство: або придушення згори, або бунт знизу».

В.Кебуладзе виходить з цієї пастки за допомогою численних знаків запитання: аргументацію він виклав, а вірити чи ні — справа читачева. Виходять такі собі філософські кросворди, гімнастика розуму на межі класичного есею і газетної «колонки». Утім, фахова дисципліна автора дозволяє йому уникнути звичної профанації цих «колонок», жанр яких М.Рябчук влучно означив як «будьчогознавство» (Каміння й Сізіф. — Х.: Акта, 2016). Рятують небуденна ерудованість та афористичність. Наприклад, таке: «Творити — це спосіб любити й бути щасливим»; або таке: «У світі індивідуальних золотих унітазів і смердючих громадських убиралень моральність неможлива». Окремий гонорар авторові варто би платити за назви своїх етюдів — будь-який газетний редактор позаздрить.

У книжці — багато чого. Тут і філософські рецензії-епікризи та таких «пацієнтів», як Мішель Уельбек, Патрік Зюскінд, Мілан Кундера, Альбер Камю, Хорхе Луїс Борхес; на знакові твори сучасного кіно та класичного живопису — не кажучи вже про присутність у текстах власне філософів. Упізнана прикмета кожного есею — парадоксальна гойдалка смислів, як-от: «Забуття — це дисципліна пам'яті, адже пам'ятати все неможливо, а щось пам'ятати і не варто... Чи не може усвідомлення травматичного досвіду призвести до нової форми психічної та соціальної патології? Чи не варто все ж таки щось забути назавжди?».

Чимало заторкнених тем-проблем дістають несподіване потрагуння: «Порнографічність — це маніакальна зосередженість на деталях. Порнографія — це втрата загальної картини. Ця втрата навмисна. Весь світ стискається до окремої локації... Порнографія — це зачарованість деталями... Порно — це не реальна сексуальність, а сексуальна фентезі, в якому можна вигадати все, що заманеться. Порно — це казка для дорослих. Люди люблять казки, але живуть у реальному світі. Секс не кращий і не шляхетніший, а складніший за порно».

Було би дивно, якби етнічний грузин обійшов увагою путінську імперію: «В агресії Росії проти Грузії кінця ХХ — початку ХХІ сторіччя, хай би як це було дивно, переклад також відіграє особливу роль. Імперським націям узагалі притаманно не відтворювати географічні назви, а називати їх наново... Частина Грузії, яку сьогодні захопили російські війська і яку Росія визнала за незалежну державу «Південна Осетія», має стародавню грузинську назву «Самачабло». В перекладі з грузинської це означає «Земля Мачабелі», тобто земля, що належить грузинському роду князів Мачабелі. Назва «Південна Осетія» на тоймість виводить цю територію з історії Грузії і легітимізує її захоплення російськими військами».

Російський феномен досліджується у багатьох різних текстах. Починаючи від аналізу витоків («істеричний, самогубний мазохізм Достоевського... Мазохіст посідає позаморальну позицію, на підставі якої взагалі ніяк не чинять, а дають змогу чинити іншому на шкоду собі. Це позиція жертви, яка дає право на відплату. Той, хто здатний згубити себе самого, гідний стати катом світу») — до концептуальних висновків («Росія — це не антицивілізація, а тень цивілізації. Як така вона відтворює форму цивілізації, наповнюючи її жахливим тінювним змістом»).

Й нарешті, до стильових принад цієї філософської книжки для масового споживання належить авторський гумор — хоча б таке: «Найвищим винаходом людства дотепер є каналізація, яка дає змогу перетворити тваринний акт випорожнення на людський акт, під час якого можна читати книжку».

Редактор сторінки
Костянтин Родик
rodyk@meta.ua

ЛІДЕРИ ЛІТА: КОРОТКІ СПИСКИ

Далі публікуємо результати експертного оцінювання піврічного видавничого репертуару — списки Лідерів літа за версією Всеукраїнського рейтингу «Книжка року '2016». Оскільки остаточні місяця визначаються по розгляді усього річного асортименту в грудні, нині подаємо по сім найцікавіших книжок у кожній підномінації без визначення місяця — за абеткою.

Номінація «СОФІЯ»

Зарубіжна гуманітаристика

Мірча ЕЛІАДЕ. Трактат з історії релігій. — К.: Дух і Літера, 520 с. (п)
Нестор Гарсія КАНКЛІНІ. Уявлена глобалізація. — К.: Ніка-Центр; Л.: Видавництво Анетти Антоненко, 256 с. (п)
Майкл ЛАКС. Метафізика. — К.: Дух і Літера, 584 с. (п)
Карло Марія МАРТІНІ, Умберто ЕКО. У що вірять той, хто не вірять. — Жовква: Місіонер, 104 с. (п)
Мішель ОНФРЕ. Сила життя. Гедоністичний маніфест. — К.: Ніка-Центр, 192 с. (п)
Алоїз ПРИНЦ. Ханна Арендт або Любов до світу. — К.: Темпора, 342 с. (с)
Ларс Фрґ. СВЕНДСЕН. Філософія свободи. — Л.: Видавництво Анетти Антоненко; К.: Ніка-Центр, 336 с. (п)

Українська гуманітаристика

Віра ВАЛЛЄ. Корупція: роздуми після Майдану. — К.: Дух і Літера, 280 с. (п)
Любомір ГУЗАР. Андрей Шептицький Митрополит Галицький (1901–1944). Провісник екуменізму. — Л.: Львівський національний університет, 496 с. (с)
Вахтанг КЕБУЛАДЗЕ. Чарунки долі. — Л.: Видавництво Старого Лева, 160 с. (п)
Тарас ЛЮТИЙ. Ніцше. Самоперевершення. — К.: Темпора, 978 с. (с)
Роман МОСКАЛЬ. Іцзін. Правильно міркувати, щоб передбачити: вступ до іцзінознавства. — Х.: Акта, 280 с. (і)
Україна між Сходом та Заходом: Апокаліпсис чи модель майбутнього? — К.: Самміт-Книга, 208 с. (о)
Михайло ЯКУБОВИЧ. Філософська думка Кримського ханства — К.: Комора, 448 с. (п)

Щедрий урожай.

■ ДО СЕЗОНУ

Пограємося в ... кабачки!

Готуємо надлегкі страви

«Пеньки», які хочеться з'їсти.

Тетяна ЗІНЧЕНКО

Кабачки — універсальна рослина з надзвичайними плодами. Як тільки літо презентує себе першими овочами-фруктами, у передніх «рядах» щедрих літніх заявок виступають кабачки. На їх солодкі квіти злітаються бджоли по першій мед, а з їхніх плодів можна готувати все, що завгодно: і салати, і запіканки, і рулети, і солодоші. Страви з кабачків — легкі й приємні, малокалорійні і дуже смачні. Смачно приготовлена кабачкова ікра стала класикою рідного столу. Те, що кабачок майже весь (на 95 відсотків) складається з води, а решта — корисні мікроелементи і вітаміни (красуням на замітку: кабачок навіть бере участь у виробленні колагену, тому шкіра тих, хто вживає кабачки, буде підтягнута і пружна), автоматично зараховує кабачок у розряд дієтичних і улюблених. Виводить зайву рідину (тобто позбавляє набряків), активізує процеси травлення, нормалізує тиск, сприяє схудненню — це те, що знають усі про цей простий диво-овоч. Є й інші його приємні плюси: кабачок порівняно недорогий, наша земля його родить рясно і щедро, тому треба використати кабачковий сезон на повну!

Мафини чи кекси?

Кожна господиня знає, як дати раду кабачкам, у кожній є свої коронні рецепти з них. Хтось готує ту ж усіма улюблену кабачкову ікру, хтось — чудове лечо з кабачками чи овочеве рагу, хтось — млинчики або запікає їх з овочами в духовці, хтось уміє варити з нього ароматне медове варення. Але, якщо перефразувати відомий вислів, нові часи вимагають нових страв. І оскільки зараз за малі гроші кабачків можна накупити цілу торбу — поекспериментуйте, спробуйте щось кардинально нове, словом, пограйтеся з кабачком.

Приміром, хто ще не готував, приготуйте **кабачкові кекси нашивдкуруч** — вони легкі і ошатні, дуже смачні й оригінальні. До них треба буде зовсім трохи м'яса (я взяла курятину, тому запевняю з довідою, що ваші мафини будуть дивовижними, але можна і свинину, шинку чи будь-яке інше м'ясо або ковбасу, яку ви любите).

На півкілограма кабачків потрібно 150 г відвареного м'яса, шинки чи ковбаси, склянка борошна, 3 яйця, чайна ложка соди і стільки ж цукру, сіль і перець за

смаком та трошки олії для змащування форм.

Кабачок почистити і натерти на крупній тертці. Відтиснути (не сильно) сік, посолити. Додати решту інгредієнтів, перемішати і розкласти у змащені олією формочки (або спробуйте силіконові: зручно і просто) і випікати при температурі 200 градусів до зарум'янення (приблизно 15 хвилин). А далі вийняти з форм, викласти на таріль, прикрасити подрібненим кропом і насолоджуватися літнім смаком. Якщо ж це саме тісто спечете на великому деку, з нього можна згорнути рулет чи нарізати ромбиками-зірочками, словом, грайтеся, це приємно і корисно!

Об такий пень не спіткнешся

Але і не розслабляйтеся, бо ще треба буде приготувати **грибні «пеньки»** з тих же кабачків і грибів. Такий собі жульєн у кабачках — так само оригінально і за вуха не відтягнеш охочих покуштувати. Та що там про охочих говорити, коли і самому від них відірватися дуже складно, я знаю, що кажу, тому налаштуйтеся приготувати рідним і собі смачний сюрприз.

Потрібно буде 3-4 молоді, не надто тоненькі кабачки, 300 г грибів (печериць або будь-яких лісових, але лісові перед цим потрібно почистити і відварити до напівготовності), велика цибулина, 2 зубки часнику, 2 столові ложки борошна, 200 мл сметани, 100 г твердого сиру, олія та вершкове масло для обсмажування, сіль, перець, зелень.

Підготувати кабачкові «пеньочки». Для цього кабачки порізати поперек на скибочки завтовшки 3 см і маленькою ложечкою із загостреними краями (найкраще кавовою) вибрати серединку, залишаючи дно і тоненькі стінки. Викласти «пеньочки» на змащене деко, посолити, поперчити і поставити у розігріту духовку на 20-25 хвилин. Тим часом приготувати начинку. Цибулю порізати дрібно і підсмажити на пательні у невеликій кількості олії. Коли трішки пом'якшає, додати дрібно посічені гриби, посолити, поперчити, смажити доти, доки не випарується рідина з пательні. Потім покласти трішки (приблизно столову ложку) вершкового масла та всипати борошно.

Кекси з кабачків.

Перемішати, щоб розподілилося рівномірно. В цю масу тоненькою цівкою влити сметану і, постійно помішуючи, довести начинку до загустіння. Покласти посічену зелень та подрібнений часник і вимкнути вогонь. Підготовленою та трішки охолодженою начинкою наповнити припечені кабачкові «пеньочки». Зверху кожен посипати твердим сиром, потертим на грубій тертці. Поставити грибний жульєн у кабачках назад у духовку і запікати доти, доки не розплавиться сир. Готові «пеньочки» присипати подрібненою зеленню і зробити свій стил гарною стравою святковим.

Торт, дуже смачний

Думаєте, з кабачків не вдасться торт? Хто так думає, дуже помиляється. Він неначе сам тане в роті, такий не соромно буде презентувати найвибагливішим гурманам.

Знадобляться три кабачки, склянка борошна, 4 столові ложки сметани, 4 яйця, 2 плавлені сирки, 3 зубчики часнику, 3 помідора і улюблені прянощі.

Спочатку готуємо «коржі», а в даному випадку це будуть кабачкові млинці. Натраємо на крупній тертці кабачки, солимо їх. Потім вбиваємо туди яйця і додаємо спеції, все перемішуємо і додаємо борошно. Тісто за консистенцією має бути як густа сметана, загалом таким, щоб млинець не розвалювався при перевертанні. Смажимо на сковорідці три великих круглих млинці.

Натраємо на тертці плавлені сирки, додаємо до них сметану (або майонез) і перемішуємо. Видаємо сюди ж часничок. Ріжемо тонкими кружальцями свіжі помідори. Після чого формуємо свій торт. Кабачковий млинець намащуємо суміш-

■ ПРОЗАПАС

А - ля ананас

Навіть при довгому зберіганні кабачки не втрачають своїх корисних властивостей. Тому треба подбати і про заготовку кабачків прозапас. Приготуйте компот з аличі й кабачків «а-ля ананас». Почистіть кабачки, відділіть від них насіння і поріжте кубиками чи пів-кружальцями товщиною приблизно 2 см (не дрібніше, бо можуть розваритися). Аличу помийте. Окремо зваріть сироп із розрахунку 2 кг цукру на 4 л води. Підготовлені банки до половини наповніть кабачками, а решту — аличою (краще жовтою, бо від червоної псується колір кабачків). Залийте суміш підготовленим сиропом. Накрийте кришками і стерилізуйте літрові банки 10-15 хвилин, трілітрові банки — 20-25 хвилин, після чого закручіть. Переверніть і утепліть банки, залишаючи їх так до охолодження. До речі, цей компот можна готувати без стерилізації, а методом зливання сиропу (зливати сироп і кип'ятити його тричі, після чого закрутити і утеплити до охолодження).

пню з плавлених сирків і сметани, викладаємо зверху порізані кружальцями помідори, посипаємо меленою сумішшю перців, кропом, петрушкою, цибулею-пореем або тими спеціями, які вам найбільше до вподоби, бо кабачок — такий овоч, що дружить із будь-якими приправами, і викладаємо зверху другий кабачковий млинець. Його «прикрашаємо» так само. Останній млинець можна прикрасити горошинами рожевого перцю, кільцями свіжого червоного перцю, свіжим зеленим горошком. Зібраний торт із кабачків ставимо хвилин на 10 в гарячу духовку, щоб сирки розплавився і все разом запеклось. Якщо дочекається, щоб торт охолонув, то нагулюйте апетит, а якщо хочеться скуштувати відразу — куштуйте: що холодний, що гарячий — це справжня насолода.

Ось так — граючись овочами, спеціями, приправами, експериментуючи, насолоджуючись процесом приготування і думкою про тих, кому ви присвячуєте свій черговий кулінарний шедевр, можна навчитися новому і відкрити нові смаки.

Смачного!

Тетяна ЗІНЧЕНКО

Фільм «Мої чорничні ночі» режисера Вонга Кар-Вая не залишає байдужим нікого, хто його переглядає. Проста, здавалося б, історія, типова: дівчина, залишившись самотньою, щовечора, шукаючи розради, поради, а, власне, саму себе, приходиться до привітної кав'ярні, де господар — Джеремі — щоразу пригортає її незмінним чорничним пирогом. Саме з цього пирога почалася справжня історія Елізабет — жінки, яка попри всі обставини, досягла гармонії, а, головне — показала всьому, здавалося, жіноцтву, що неможливого просто не буває. І той чорничний пиріг став культовим — я особисто від багатьох чула, що це добра прикмета — їсти такий пиріг. Не будемо вдаватися в пояснення, чому саме і яким чином — у кожного, як відомо, своя правда. Особливо якщо це стосується смаколиків. Тож не покуштувати в пік сезону чорниць **чорничний пиріг**, який уже став легендою, і не пригостити ним рідних і друзів — як мінімум, нелогічно. Отож за роботу.

Потрібно 300 г борошна, 150 г вершкового масла, 7 столових ложок води, 3 столові ложки цукру і дрібка солі. Для начин-

■ ВЛАСНИЙ ДОСВІД

Мої чорничні дні

Печемо пиріг для здійснення бажань

ки: 450 г чорниць, 3 столові ложки крохмалу, 4 столові ложки цукру. А ще — морозиво, яке уподобали.

Спочатку змішайте борошно з цукром і сіллю, додайте сюди потерте на крупній тертці масло і перетріть масу на крихту. Додайте крижану воду і швидко замішуйте тісто. Обгорніть у плівку і відправте на півгодини до холодильника. А далі розділіть тісто на три частини, третину знову відправте до холодильника, а решту розкачайте тонким пластом і викладіть у деко.

Чорницю окремо змішайте з цукром і крохмалем і викладіть на тісто. Тісто, яке залишилося, дістаємо з холодильника, розкачуємо, ріжемо на смужечки і викладаємо поверх ягід. Краї пирога захищуємо пальцями і відправляємо в духовку (при температурі 200°) на 25 хвилин. Готовий пиріг дістаємо з духовки і накриваємо

рушничком, щоб він прохолон (бо ж іще треба, за сценарієм, викласти на нього морозиво!). Пиріг чудовий, пропоную пере-свідчитися.

А що ви скажете про **вареники з чорницями і зі сметаною**? Отож бо треба зварити.

Спочатку з 500 г борошна, неповної склянки води і дрібки солі замішуємо тісто. Можна додати одне яйце — тісто буде еластичніше. (Якщо вам подобаються пухкі вареники, замість води візьміть сироватку чи нежирного кефіру і погасіть у ньому третину чайної ложки соди). Тісто розділіть на три частини, з кожної скачайте ковбаску і поріжте на шматочки товщиною приблизно 3 см. Розкачайте з них тонкі кружальця.

Окремо приготуйте начинку: помийте чорницю, залиште їх на кілька хвилин на друшляку, нехай стече вода. А потім розмі-

Чорничний пиріг — як із кіно.

шайте ягоди з цукром, викладайте на кружальця з тіста і зліпліть краї. І — швиденько в острі, щоб вареники не пустили сік! Варіть після закипання води хвилин 5, слідкуючи, щоб вареники не прилипли до дна. А коли всі опиняться на поверхні води — витягуйте їх шумівкою і викладайте на широку тарільку в один ряд. Полийте розтопленим вершковим маслом, сметаною чи медом або присипте цукром чи цукровою пудрою. Так вони стануть не лише смачними, а й не позлипаються. ■ Смачного!

СПОРТ

Сергій Бубка
президент Національного олімпійського комітету України

«Рішення, яке прийняв Міжнародний олімпійський комітет щодо російських олімпійців, є безпрецедентним. Воно є найжорсткішим з усіх існуючих, яке юридично можливе на цей момент».

Олексій ПАВЛИШ

Реформи, ініційовані ФФУ з метою повернення інтересу до гри мільйонів, «зачепили» не лише елітну першість, а й нижчі дивізіони українського футболу. Аби відродити цікавість фанатів до всіх трьох професійних ліг, матчі яких минулого сезону відвідала рекордно низька глядацька аудиторія, члени Конференції ПФЛ вирішили докорінно змінити регламенти змагань. Однак якщо у елітному чемпіонаті «урізали» кількість команд-учасниць, то у першій та другій лігах, навпаки, збільшили. Але такі зміни сподобались далеко не всім.

Новий формат — старі проблеми

Приміром, президенти 10 клубів другого за рангом дивізіону України висловились проти розширення ліги з 16-ти до 18-ти учасників. Ця ініціатива, за словами «бунтарів», у непрості часи лише збільшить фінансові витрати учасників турніру на проведення ще чотирьох матчів.

Хоч як би протестували незадоволені команди, у 26-му сезоні Першої ліги все ж зіграють 18 клубів. При цьому шанувальники футболу зможуть побачити аж шість новачків, котрі «піднялися» з другої ліги. А ось з елітного дивізіону знову ніхто не «опустився».

Хай там як, але чемпіонат обіцяє бути цікавим, зважаючи на збільшення кількості претендентів на дві заповітні путівки до еліти. Проте можуть виникнути і проблеми — останніми роками у Першій лізі простежується негативна тенденція, коли не всі клуби «доживають» до останнього туру. Минулого року, приміром, тернопільська «Нива» через брак коштів знялася з розіграшу

■ ФУТБОЛ

На шляху до еліти

Стартові матчі першої і другої ліг показали медальні амбіції дебютантів

Свої виступи в першій лізі «Верес» розпочав із перемоги над «Буковиною». Фото з сайту fcbukovyna.com.

після першого кола, а «Динамо-2» та «Гірник» заявили про те, що покидають дивізіон вже по завершенні сезону.

Стрімкий прогрес дебютантів

Фаворитами ж цього розіграшу є минулорічні призери — «Черкаський Дніпро» і столична «Оболонь-Бровар», котрі так і не дочекались від УПЛ запрошення в еліту. Поступившись у попередньому чемпіонаті місцем у Прем'єр-лізі «Зірці», «козаки» цього разу налаштовані на серйозну боротьбу за підвищення у класі. Щоправда, у першому турі черкащани не змогли здобути перемогу, зігравши вничью з амбітним «Колосом».

Натомість «Оболонь-Бровар» свій стартовий поєдинок виграла: у напруженій боротьбі «пивоари» здолали «Гірник-Спорт». Варто відзначити й прогрес столичної команди, яка продовжує традиції ФК «Оболонь». Відновивши свою діяльність у 2013-му, клуб того ж року отримав статус професійного, зараз же «біло-зелені» активно «рвуться» до еліти.

Швидко крокують сходинокми українського футболу ще два клуби — ковалівський «Колос» та рівненський «Верес». Команда із Київської області була заснована у 2012-му, а вже через три сезони дебютувала у другій лізі, яку одразу ж виграла.

Рівненчани ж свій професій-

нальний статус відновили лише минулого року, проте вже встигли вибороти «срібло» у другій лізі. Тренує «червоно-чорних» Володимир Мазяр, котрий свого часу вивів до еліти кам'янську «Сталь». Певно, таких же успіхів він прагне досягнути і з новою командою: у першому матчі нового сезону «Верес» обіграв «Буковину».

Новачки — серед фаворитів

У другій лізі теж вистачає амбіційних дебютантів, які в першому ж сезоні на професійному рівні прагнуть виграти медалі. Зазначимо, що цього року в змаганнях візьмуть участь 17 клубів, 10 із яких — новачки турніру. Серед вчорашніх аматорів насамперед варто виділити «Рух» із кількома відомими гравцями та запорізький «Металург», створений на базі минулорічного учасника Прем'єр-ліги.

Команда із Винників феєрично дебютувала у професійному футболі, забивши 6 «сухих» м'ячів другій команді «Іллічівця». Стартовий матч сезону зіграв на стадіоні й відомий спортивних діячів країни. Зокрема, перед фанатами виступив Мирон Маркевич: «Ми це зробили тільки для вас — стадіон, команду другої ліги, і, повірте, зупинятися не будемо. Рухаємося тільки вперед».

А от поєдинок першого туру за участі «Металурга» не обійшовся без суддівського сканда-

■ ТАБЛО

Перша ліга. 1-й тур. «Арсенал-Київ» — «Суми» — 1:1 (Есесола, 77 — Койдан, 58); «Буковина» — «Верес» — 0:1 (Степанюк, 78); ФК «Полтава» — «Інгулець» — 2:1 (Кушніренко, 42, 52 — Александров, 18); «Іллічівець» — «Скала» — 2:1 (Вакулєнко, 12 (пен.), Лебедеко, 77 — Білала, 70 (пен.)); ФК «Миколаїв» — «Десна» — 0:2 (Філіппов, 5; Волков, 40); «Нафтовик-Укрнафта» — «Авангард» — 1:1 (Войцеховський, 69 — Ульянов, 78); «Черкаський Дніпро» — «Колос» — 0:0; «Оболонь-Бровар» — «Гірник-Спорт» — 2:1 (Шевчук, 40; Галенко, 81 — Башлай, 85); «Геліос» — ФК «Тернопіль» — 4:1 (Соколовський, 26 (а.г.); Луценко, 81, 90; Єлов, 84).

Друга ліга. 1-й тур. «Інгулець-2» — «Реал Фарма» — 3:1 (Колесніков, 16, 50; Мішуренко, 55 (пен.) — Злепко, 45); «Арсенал-Київщина» — «Тепловик» — 0:6 (Борішкевич, 3; Худоб'як, 51, 66; Орінчак, 53; Приймак, 70, 84); «Мир» — «Балкани» — 0:0; «Жемчужина» — «Нікополь НДПУ» — 3:0 (Паламар, 73; Горбовський, 80; Малиш, 87); «Нива» — «Енергія» — 2:2 (Бобович, 18; Поліщук, 81 — Бочак, 38; Андреев, 80); «Рух Винники» — «Іллічівець-2» — 0:6 (Омельченко, 17, 49; Кікоть, 19; Козловський, 25; Шептицький, 65; Борис Баранець, 73); «Поділля» — «Суднобудівник» — 2:0 (Якубов, 52; Липовуз, 90); «Кристал» — «Металург» — 2:1 (Адаменко, 70; Дяченко, 85 — Курдас, 79).

лу. Ілля Близнюк, який недавно очолював команду, не приховував свого розпачу після поразки в Херсоні: «Вважаю, що суддя зламав нам гру. На перших хвилинах у ворота господарів не поставили пенальті, потім незрозуміле вилучення. А про свою команду можу сказати, що вони молодці, бились за результат».

■ ОЛІМПІЗМ

Велика антидопінгова чистка

Аби потрапити на Олімпіаду в Ріо-де-Жанейро, кожному російському спортсмену доведеться пройти жорстку перевірку на вживання стимуляторів

Григорій ХАТА

Великий спорт і політика вже давно крокують поруч. Взаємозалежність одного від іншого можна було побачити не раз. І хоча після бойкоту літніх Олімпіад 1980-го та 1984 років сильні світу цього напевно погодилися більше не політизувати спорт, повністю дистанціювати можновладцям від масштабних спортивних проєктів аж ніяк не вдалося. Нині побачити першу особу держави на змаганнях за участі своїх спортсменів — звична справа. Пригадується, як канцлер Німеччини Ангела Меркель активно підтримувала «бундестім» у фіналі чемпіонату світу-2014 з футболу в Бразилії, а президент Франції Франсуа Олланд був чи не головним уболівальником футбольної збірної на домашньому ЧС-2016.

У 2014 році на зимовій Олімпіаді в Сочі роль доброзичливого господаря виконував президент РФ Володимир Путін. Без сумніву, тоді в Росії все робилося для того, аби ХХІІ зимові Ігри стали бенефісом не тільки їхньої олімпійської збірної, а й президента країни-господарки.

Утім минув час, і світ дізнався, яким

чином російським спортсменам удалося досягти триумфу на домашній Олімпіаді. Про деталі й подробиці великого шахрайства, котре допомогло російським «зимовикам» виграти медальний залік, нещодавно розповів голова незалежної комісії Всесвітньої антидопінгової агенції Ричард Макларен.

Викрита інформація виявилася настільки вражаючою, що у ВАДА порекомендували Міжнародному олімпійському комітету заборонити всій олімпійській збірній Росії змагатися на Іграх в Ріо.

Проте МОК на такий радикальний крок не наважився, вирішивши не накладати повну дискваліфікацію на російських спортсменів. Дехто на емоціях, не вникаючи в деталі, поспішив назвати президента організації, німця Томаса Баха м'якотілим та «догідником Кремля». Однак подібні судження виглядають доволі поверхневими, адже резолюція МОК щодо майбутнього російських олімпійців на Іграх у Ріо носить вельми жорсткий характер.

«Міжнародний олімпійський комітет не задовольняє заявку російських спортсменів на участь в Олімпійських іграх,

Дар'я Клішина — єдина російська легкоатлетка, котра пройшла антидопінговий контроль, влаштований профільною федерацією напередодні Ігор-2016. Фото з сайту www.rusathletics.com

якщо вони не доведуть свою «чистоту». Участь «чистих» спортсменів може бути винятково і лише за умови виконання чітких та детальних вимог, — наголосив член виконкому МОК Сергій Бубка.

У разі, якби виконком МОК одним махом відрізав від участі в Олімпіаді-2016 усіх без винятку російських спортсменів, поза святом спорту залишилися б не тільки порушники антидопінгового кодексу, але й «чисті» спортсмени. А так кожному олімпійцеві, котрих у Росії 387, доведеться отримувати від своєї фе-

дерації персональний допуск до Бразилії. У разі ж його неотримання ім'я кожного спортсмена, котрий не впишеться в жорсткі правила «допінгового відбору», ставатиме відомим спортивній спільноті. Як-то кажуть, світ дізнається імена своїх героїв. Як повідомляють британські ЗМІ, не виключено, що подолати сито такого відбору в російській збірній зможуть лише близько 40 спортсменів.

«Керуючись Всесвітнім антидопінговим кодексом ВАДА і рішеннями Олімпійського саміту 21 червня 2016 року, кожна Міжнародна федерація має створити пул російських спортсменів та провести індивідуальний аналіз антидопінгової історії кожного з них. До уваги можуть братись тільки достовірні і адекватні міжнародні допінг-тести. Результати допінг-тестів, що проводились на території Росії, не враховуються. При цьому жоден російський спортсмен, якого хоча б один раз викривали у вживанні допінгу, навіть якщо цей спортсмен вже відбув покарання, не може бути допущений на Ігри 2016 року», — наголосив Бубка.

Так, Міжнародна федерація веслування на байдарках та каное вже повідомила про відсторонення від участі в Олімпіаді-2016 п'яти росіян, прізвиська котрих фігурують у так званій доповіді Макларена. Також не пройшли «допінговий скринінг», влаштований Міжнародною федерацією плавання, й семеро російських плавців. Словом, за тиждень до старту Ігор-2016 олімпійську збірну Росії очікує велика чистка. Нагадаємо, що допуск на участь в Олімпіаді в Ріо від Міжнародної федерації легкої атлетики отримала лише одна спортсменка.

РЕЙТИНГИ

Індійський мачо

Найпривабливішим чоловіком у світі став 27-річний актор і модель із Індії Рохіт Кханделвал

Аліса КВАЧ

У часи мого дитинства чи не над кожним дівочим ліжком тодішнього Радянського Союзу висів портрет зірки індійського фільму «Танцівник диско» Мітхуна Чакроборті. Про нього вигадували сни, створювали фан-клуби і писали листи, мріяли якщо не зустріти, то знайти хлопця, хоч трохи на нього схожого.

Для сучасних підлітків (і не тільки) таким кумиром цілком може стати інший індійський актор і модель, 27-річний Рохіт Кханделвал, який днями став переможцем конкурсу «Містер світу», що відбувся у британському місті Саутпорт. Рохіту вдалося обійти 46 претендентів, показавши себе з найкращого боку в спортивних змаганнях, шоу талантів, показавши мод та в спілкуванні з журналістами, і стати першим серед азіатів, хто отримав почесний титул «найбажанішого чоловіка».

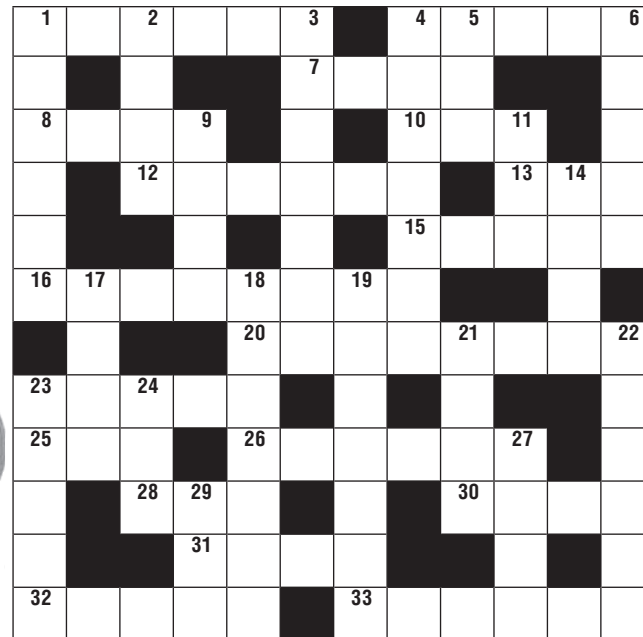
Цікаво, що, як зізнався друг Кханделвала, фотограф Саян

Сун Рой, в юності Рохіт нічим особливим не вирізнявся, але наполегливі тренування і робота над собою дали результат. Минулого року він отримав титул «Містер Індія», а цього року став уособленим секс-символом — на його фотооблог в Інстаграмі вже підписалося більше як 100 тисяч користувачів. Сам переможець заявив, що після триумфу планує повернутися на батьківщину і продовжити зйомки в кіно та рекламі.

Що ж, із новим титулом його ставки можуть різко піти вгору і, можливо, що в черговому індійському блок-бастері ми зможемо побачити цього красунчика. Судячи з усього, танцювати він уміє, а перемогати вогорігів у Болівуді його навчать. ■

Рохіт Кханделвал.

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №88

По горизонталі:

1. Опукла дощечка, з яких складається бочка. 4. Відома приватна клініка швидкої допомоги. 7. Ім'я колишнього Генерального секретаря Комуністичної партії Чилі. 8. Біблійний цар, який винищив усіх немовлят у Віфлеємі. 10. Естрадний і оперний співак, виконавець партії Містера Ікса в першій екранізації оперети Імре Кальмана «Принцеса цирку». 12. Підвищення, на якому відбуваються покази мод. 13. Давня назва ярма, як форма поневолення. 15. Італійський та французький варіант імені Геракла. 16. Знаменитий іспанський співак, який починав кар'єру як голкіпер мадридського «Реала». 20. Пристрій, який дозволяє людині довго перебувати під водою. 23. Парафіяльний священик у традиційних християнських церквах. 25. Управління державної охорони. 26. Курортне місто на Південному узбережжі Криму. 28. Гідротехнічна споруда для захисту акваторії від морських хвиль. 30. Відомий птах із чубчиком і довгим носом. 31. Пристрій для підняття людей і вантажів нагору. 32. «Пливе ..., води повен, а весельце хлоп-хлоп, а весельце хлоп-хлоп». (Народна пісня) 33. «Наш ... Гамалія — ... завзятий. Зібрав хлопців та й поїхав по морю гуляти» (Тарас Шевченко).

По вертикалі:

4. Маса живих організмів, що припадає на одиницю поверхні суші. 5. Східний напрямок. 6. Найвищий легальний орган Руської православної церкви. 9. «... де ти, ... де ти? Нема ніякої. Коли доброї жаль, Боже, то дай злої, злої» (Тарас Шевченко). 11. Смачна й корисна рідина, яку містять овочі і фрукти. 14. Урочиста пісня, один із головних атрибутів держави. 17. Сучасна артилерійна установка. 18. Острів біля східного узбережжя Азії, найбільший острів, що входить до складу Росії. 19. Ім'я лідера військової хунти і экс-президента Чилі. 21. Пора відпусток і канікул. 22. Український редактор і журналіст, автор першого українського тижневика. 23. Генерал МВС, якого обвинувачують у вбивстві Георгія Гонгадзе. 24. Алкогольний напій, який особливо шанували пірати. 27. Перший чоловік. 29. Герой казки Ганса-Християна Андерсена, який літав на парасолі і розносив сніг. ■

Кросворд №87 від 26 липня

ОТАКОЇ!

Геть з екрана!

Британські телеканали заборонили чоловікові зніматися у програмах чи фільмах

Ната НЕТУДИХАТА

Не секрет, що багато телепрограм є постановними, із залученням сценаристів і непрофесійних акторів. Та й на різноманітних шоу потрібна публіка, яка за командою підіграє ведучим аплодисментами. Однак більшість продюсерів пильно

стежать за тим, щоб актори кожного разу були різні.

А от 61-річний британець Пол Вайлдер зробив участь у шоу своїм хобі. За 28 років він примудрився з'явитися в ефірі понад 250 разів. Пол брав участь у 25 ігрових телешоу, знявся в епізодах 20 серіалів і взагалі робив усе, щоб потрапити в камеру. Він навіть двічі

в одній програмі зіграв жертву, причому одного разу його зарізали, а іншого — застрелили. Підмітивши настирного «актора», продюсери категорично зборонили йому наблизитися до знімального майданчика.

Утім це не перша така заборона. Після попередніх відмов Пол просто змінив окуляри, зачіску і стиль одягу і знову прийшов на програму. «Спочатку я хотів стати професійним гравцем у телешоу. Першим у— Британії. Але виграв за цей час лише один раз — поїзду в Діснейленд 15 років тому. Зараз ходжу, бо це весело. Сусіди приходять дивитися. Всім смішно», — каже він. Сподівається пересідати «немилість продюсерів» і цього разу. «Все одно охочих втрачати на це свій час небагато. А гості програм не можуть виступати перед порожнім залом», — переконаний затятий британець. ■

ПОГОДА

28 липня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, без опадів. Вітер південно-західний, 3-8 м/с. Температура вночі +18...+20; удень близько 30.

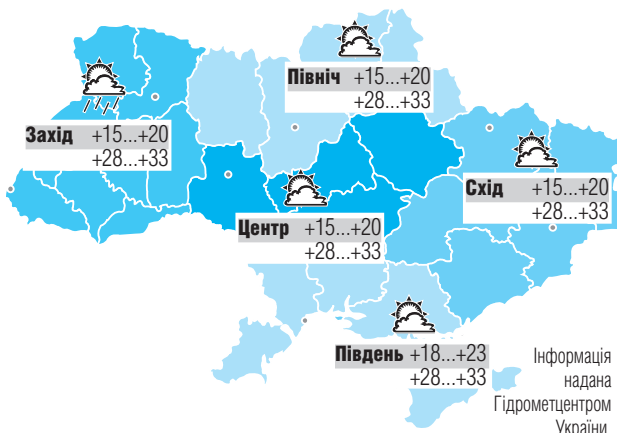
Миргород: без опадів. Уночі +15...+17; удень +29...+31.

Вінниця: без опадів. Уночі +17...+19; удень +30...+32.

Одеса: без опадів. Уночі +21...+23; удень +28...+30.

Курорти Карпат: мінлива хмарність, місцями невеликий короткочасний дощ. Трускавець: уночі +15...+17; удень +28...+30. Моршин: уночі +16...+18; удень +29...+31.

26 липня температура води в Чорному та Азовському морях становила 22-26 градусів, у Дніпрі біля Києва — 22.

ПРИКОЛИ

Чому я досі незаміжня? Бо коли настає момент ловити букет на весіллі, то я не те що ловити — стояти не в змозі.

Два приятелі йдуть по вулиці. Раптом один хапає за руку іншого: — Швидше йдемо! — Що трапилося? — На тому боці стоїть моя дружина і розмовляє з моєю коханкою. Приятель подивився і каже: — Заспокойся, це моя дружина розмовляє з моєю коханкою.

***
У магазині чоловік запитує у продавця: — У вас є шалочка для плавання? — Ні. — А ключка для кохано? — Ні. — Ну, а лижі є? — Ні! І взагалі це вино-горілчаний магазин. — Дайте тоді пляшку горілки, — і тихо про себе, — бачить Бог, що я хотів спортом зайнятися.

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефон для довідок: т./ф.: (044) 454-84-92
Рекламне бюро: т./ф.: (044) 454-88-86, reklama@umoloda.kiev.ua
Відділ реалізації: т./ф.: (044) 454-84-41, sale@umoloda.kiev.ua
Коректорська група: (044) 454-87-53
«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kiev.ua

Відділи:
новин — 454-85-76, novyny@umoloda.kiev.ua;
права — leonov@umoloda.kiev.ua, 454-88-36;
міжнародної політики — svit@umoloda.kiev.ua, 454-88-25;
економіки — eko1@umoloda.kiev.ua, 454-86-39;
медицини — povnyu4@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;
культури — culture@umoloda.kiev.ua, 454-87-96;
соціальних проблем — socium@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;
спорту — sport@umoloda.kiev.ua, 454-87-93

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець — ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію: КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.
Комерційні публікації виходять під рубриками:
«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа», «Фінансова експертиза», «Здоровенські булі», «Це — працює!», «Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми», «Проекти», «Альма-матер», «Наша марка», «Продукт», «Протистояння», «Вітаємо», «Любов і шана».
Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах: «Преса України» — у Києві Зам. 3009093 «Видавничий дім «Високий Замок» — у Львові Зам. блок № 545
Верстка та виготовлення фотоформ — комп'ютерний центр редакції «УМ», тел.: 454-87-71
Газета виходить у вівторок, середу, четвер, п'ятницю—суботу (спільний номер)
Тираж 86734

«Україна молода» розповсюджується в київській мережі ресторанів «Піца Челентано»